METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

AGENDA

Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat
woensdag 20 november 2019, 18.00 – 20.00 uur

Inloop vanaf 17.30 uur, incl. broodmaaltijd voor de leden.

Locatie: presentatieruimte, MRDH
Westersingel 12, Rotterdam
Parkeren: kan op het parkeerterrein van de MRDH. Ingang via de poort links naast de hoofdingang

1. Opening en Mededelingen **18.00**

- De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezige bestuurders, wethouder Aart Jan Spoon (Hellevoetsluis) en wethouder Armand van de Laar (Rijswijk) van harte welkom.
- Mededeling over een nieuwe werkwijze van het aanbieden van de agenda en stukken.

2. Vrijetijdseconomie (VTE) **18.10**

U wordt gevraagd een advies te geven over het programma Vrijetijdseconomie.

Toelichting: Op 4 december 2019 staat het Programma Vrijetijdseconomie (VTE) ter besluitvorming op de agenda bij de Bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat. In dit programma wordt uiteengezet wat de MRDH in het komende jaar aan activiteiten in het kader van VTE wil gaan oppakken.
Tijdens de adviescommissie van 20 november 2019 vragen we uw advies op de voorlopige opzet van het programma Vrijetijdseconomie zodat we deze input kunnen meenemen in het uiteindelijke voorstel. Naast wethouder Spoon zijn ook Esther van der Velden (procesmanager VTE in de MRDH) en Ewout Versloot (NBTC – Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen) aanwezig om met u van gedachten te wisselen.

De vragen die we de leden van de adviescommissie voorleggen zijn:

- Heeft u aanbevelingen aan de bestuurscommissie voor de koers van het programma Vrijetijdseconomie?
- Zijn er binnen uw gemeenten bedrijven of programma's gericht op Vrijetijdseconomie die de bestuurscommissie moet meenemen in de ontwikkeling van het programma?

3. Conceptafwegingskader bestuurlijke tafels en -initiatieven **19.00**

U wordt gevraagd een advies te geven over het concept-afwegingskader.

Toelichting: Dit voorstel betreft het laatste openstaande punt in de follow-up van de tussenevaluatie van de gemeenschappelijke regeling (GR) MRDH die in 2017 verricht is. Er is onduidelijkheid over de rol en de ruimte die de MRDH heeft en moet nemen om onderwerpen te ondersteunen die van belang zijn voor de kerntaken van de MRDH en de strategische agenda van de MRDH, gelet op de maatschappelijke opgaven.
In 2018-2019 is in de beide adviescommissies, in de beide bestuurscommissies en in het algemeen bestuur meerdere malen over de uitgangspunten voor een dergelijke concept-afwegingskader gesproken, mede naar aanleiding van de vaststelling van de strategische agenda MRDH. Het algemeen bestuur heeft op 12 juli jl. de uitgangspunten voor het concept-afwegingkader vastgesteld. Deze uitgangspunten worden in de vergadering nader toegelicht.

4. Investering in de regio **19.15**

U wordt bijgepraat door Wim Hoogendoorn, secretaris-algemeen directeur MRDH.

Toelichting: Met het oog op het voornemen van de Rijksoverheid een Investeringsfonds in te stellen, wordt hierop vooruitgeblikt.

5. Transformatiewijzer werklocaties **19.35**

U wordt gevraagd een advies te geven over de transformatiewijzer.

Toelichting: Het memo dat bij dit agendapunt is toegevoegd is een concept van de TransformatieWijzer Werklocaties, over de gevolgen van transformatie van kantoren, detailhandel en bedrijventerreinen naar wonen voor het economisch vestigingsklimaat van de regio. Het is de samenvatting van een aantal afspraken tussen de 23 wethouders Economie. In aanvulling op de eigen bevoegdheden van gemeenten en provincie Zuid-Holland, is namelijk afgesproken dat in enkele gevallen regionale afstemming noodzakelijk is. Dat wordt hier toegelicht. Ook wordt het belang van herstructurering van bedrijventerreinen benadrukt, als voorwaarde voor verdere verstedelijking met behoud van het groene landschap.
Op 4 december 2019 ligt deze voor aan de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat van de MRDH. Na akkoord van de bestuurscommissie wordt de aanpak ook ter bespreking aangeboden aan de bestuurlijke Tafels Wonen van de regio Haaglanden en de regio Rotterdam.

Vraag aan de Adviescommissie EV: Waar moet de bestuurscommissie EV rekening mee houden bij adviezen aan gemeenten over transformatie?
De toelichting wordt verzorgd door wethouder Van de Laar, bestuurlijk trekker van het onderwerp werklocaties.

6. Vergaderplanning 2020 **19.50**

U wordt gevraagd de vergaderplanning 2020 vast te stellen.

7. Vaststellen verslag adviescommissie EV 9 oktober 2019 **19.52**

U wordt gevraagd om het beknopte verslag vast te stellen.
Bij het verslag zijn de volgende bijlagen toegevoegd:

a. Reactiebrief Bestuurscommissie EV op advies ACEV t.a.v. het Innovatieprogramma Zorgtechnologie
b. Advies van ACEV aan BCEV t.a.v. het Innovatieprogramma Zorgtechnologie
c. Presentatie van de vorige keer (Innovatieprogramma Zorgtechnologie)

8. Rondvraag en sluiting **19.55**

U kunt uw eventuele inhoudelijke vragen die u bij de rondvraag wilt stellen van te voren mailen aan h.vanrijn@mrdh.nl.

Volgende vergadering ACEV:
woensdag 19 februari 2020
Op locatie, werkbezoek aan Yes!Delft in Delft

Spreekrecht:

Belangstellenden die gebruik willen maken van het spreekrecht dienen dit tenminste 24 uur voor de aanvang van de vergadering kenbaar te maken (via h.vanrijn@mrdh.nl) onder vermelding van hun naam en het onderwerp waarover gesproken zal worden en het belang dat daarbij aan de orde is. Het spreekrecht heeft uitsluitend betrekking op de in de agenda vermelde onderwerpen. Bij opening van de vergadering, wordt aan belanghebbende het recht verleend in te spreken. Iedere spreker krijgt maximaal vijf minuten spreektijd. Indien er meerdere sprekers zijn bepaalt de voorzitter in overleg met de commissie de totale voor belanghebbende beschikbare spreektijd en de volgorde van sprekers.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Westersingel 12
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam

Telefoon 088 5445 100

E-mail: informatie@MRDH.nl
Internet: www.mrdh.nl

Bankrekeningnummer:
NL96 BNGH 0285 1651 43

KvK nummer:62288024

M E M O

Aan	Adviescommissie EV	**CC**		**Datum**	6 november 2019
Van	Hélène van Rijn				
Telefoon	088 5445 100	**Onderwerp**	Programma Vrijetijdseconomie		

Op 4 december 2019 staat het Programma Vrijetijdseconomie (VTE) ter besluitvorming op de agenda bij de Bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat. In dit programma wordt uiteengezet wat de gemeenten gezamenlijk binnen de MRDH samenwerking in het komende jaar aan activiteiten in het kader van VTE willen gaan oppakken.

Tijdens de adviescommissie van 20 november 2019 vragen we uw advies op de voorlopige opzet van het programma Vrijetijdseconomie zodat we deze input kunnen meenemen in het uiteindelijke voorstel. Wethouder Aart Jan Spoon van de gemeente Hellevoetsluis is als bestuurlijk trekker van het thema Vrijetijdseconomie aanwezig om met u in gesprek te gaan.

In bijgaande memo wordt de basis van het programma Vrijetijdseconomie toegelicht.

Tijdens de adviescommissie vertellen we u graag over het programma tot nu toe, maar besluitvorming moet nog plaatsvinden. Het programma wordt nader toegelicht. Naast wethouder Spoon zijn ook Esther van der Velden (procesmanager VTE in de MRDH) en Ewout Versloot (NBTC – Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen) aanwezig om met u van gedachten te wisselen.

De vragen die we de leden van de adviescommissie voorleggen zijn:

- Heeft u aanbevelingen aan de bestuurscommissie voor de koers van het programma Vrijetijdseconomie?

Zijn er binnen uw gemeenten bedrijven of programma’s gericht op Vrijetijdseconomie die de bestuurscommissie moet meenemen in de ontwikkeling van het programma?

Vrijetijdseconomie ontwikkelen in de metropoolregio Rotterdam Den Haag

De groei van de vrijetijdseconomie

Sinds maart 2019 werken de MRDH, de 23 gemeenten, de provincie Zuid-Holland en het NBTC (Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen) samen aan de vrijetijdseconomie (VTE) in de MRDH-regio.

Het onderwerp vrijetijdseconomie is een onderwerp dat sinds juli 2019 is opgenomen in de strategische agenda van de MRDH. Sindsdien zijn ook andere regio's, zoals de Hoeksche Waard en Krimpenerwaard aangehaakt.

Vrijetijdseconomie biedt economisch veel kansen.

Vrijetijdseconomie, toerisme & recreatie met aandacht voor groen, cultuurhistorie, retail, horeca en attracties biedt veel economische kansen. Daarom is het tijd mee te doen!

Zodat… geld kan worden verdiend aan recreatie en toerisme, inwoners nog beter beter kunnen wonen en leven en zodat meer banen kunnen worden gecreëerd.

Echter… op dit moment wordt het potentieel van de regio nog niet volledig benut.

De vrijetijdseconomie in de MRDH regio en in Zuid-Holland is niet zo sterk als in vergelijkbare gebieden qua werkgelegenheid en omzet (zie OESO rapport en Regio-rapport). Dit terwijl er in potentie genoeg recreatief en toeristisch aanbod is in de MRDH regio zoals de grote steden met de cultuurhistorie, het groene en waterrijke ommeland en attracties & iconen.

Vrijetijdseconomie = een middel & geen doel

De MRDH-gemeenten zien de vrijetijdseconomie nadrukkelijk als een middel en niet als doel.

De toegevoegde waarde van VTE aan maatschappelijke en economische doelen binnen de aanpak van de gezamenlijke gemeenten zit op de volgende onderwerpen: bereikbaarheid, next economy en een gezonde, aantrekkelijke leefomgeving en een sterk vestigingsklimaat. Hiermee haken we aan bij landelijk beleid.

Over het programma Vrijetijdseconomie 2020

Het doel van het programma is om bij te dragen aan het versterken van de economische positie van de metropoolregio.

De gemeenten hebben gekozen om het regionale programma Vrijetijdseconomie 2020 vorm te geven door samen te gaan werken aan een overkoepelend thema en themalijnen. Het overkoepelend thema is het verhaal van Holland: Historie (ontstaan) en Toekomst. Hieronder vallen een aantal themalijnen, zoals food, water en waterhuishouding, kunst en cultuur, groen en stad en ommeland. Gemeenten gaan binnen deze themalijnen samenwerken aan projecten die zij zelf met elkaar opwerken. Daarnaast is het mogelijk dat gemeenten gaan samenwerken aan projecten die bijdragen aan een maatschappelijke opgave.

De MRDH faciliteert de gemeenten hierin door:

- Te investeren in een lerend netwerk.
- Ondersteuning te bieden bij het vormen van partnerschappen.
- Aan te sluiten bij de nationale data-alliantie.
- Begeleiding van het NBTC aan te bieden aan gemeenten voor een sfeergebieden inventarisatie en een koppeling aan gemeentelijke en subregionale maatschappelijke en economische doelen.
- Het aanhaken van de MRDH-gemeenten bij de baten van het Eurovisie Songfestival (ESF) om de structurele samenwerking van de MRDH-gemeenten te verstevigen op de vrijetijdseconomie. Doel daarbij is dat het ESF als katalysator werkt voor de samenwerking

op de vrijetijdseconomie tussen de gemeenten. Zo wordt bijvoorbeeld gedacht aan een parallel programma voor bestuurders, ambtenaren en stakeholders.

- Een onderzoek uit te laten voeren naar Woon-Recreatie bereikbaarheid door de Vervoersautoriteit.
- Aansluiting van bereikbaarheidsvraagstukken bij het bereiken van economische doelen (integraler werk MRDH).
- Begeleiding van Human Capital Akkoord-inspanningen die benodigd zijn om MBO en HBO-opgeleid personeel richting VTE-sector. In een steeds meer op kennis en diensten gebaseerde economie speelt de sterk groeiende vrijetijdssector (een sector die tot 2030 veel harder zal groeien dan de rest van de economie) een steeds belangrijker rol in de werkgelegenheid voor een steeds groter deel van onze bevolking. Ook voor dat deel dat minder goed mee kan komen in een kenniseconomie (mogelijk campusvorming-budgetten).

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat

20 november 2019
agendapunt 3

Onderwerp	**Concept-afwegingskader bestuurlijke tafels en -initiatieven**
Eigenaar	Voorzitter AC EV (lid van de stuurgroep follow-up tussenevaluatie GR MRDH)
Gevraagd advies	Als adviescommissie het algemeen bestuur te adviseren over het vast te stellen concept-afwegingskader, in het bijzonder over: - De uitgangspunten: worden deze gedeeld? - De criteria: zijn deze helder?
Korte inhoud van voorstel	Dit voorstel betreft het laatste openstaande punt in de follow-up van de tussenevaluatie van de gemeenschappelijke regeling (GR) MRDH die in 2017 verricht is. Er is onduidelijkheid over de rol en de ruimte die de MRDH heeft en moet nemen om onderwerpen te ondersteunen die van belang zijn voor de kerntaken van de MRDH en de strategische agenda van de MRDH, gelet op de maatschappelijke opgaven. Artikel 3.5 uit de GR MRDH biedt gemeenten de mogelijkheid om binnen de MRDH een platform tot overleg in te richten over onderwerpen die raken aan de strategische agenda MRDH als tenminste twee gemeenten daar behoefte aan hebben. Enerzijds is er terughoudendheid (de MRDH moet zich nadrukkelijk bij de twee kerntaken houden) en anderzijds is in de praktijk zichtbaar dat de ondersteuning van de MRDH bij bestuurlijke tafels/initiatieven gewenst danwel noodzakelijk is (denk aan Bestuurlijk Netwerk Energie, Verstedelijkingsalliantie). Hoe kan de MRDH omgaan met (gemeentelijke verzoeken ten aanzien van) bestuurlijke tafels en -initiatieven om thema's te ondersteunen/faciliteren die strikt genomen geen kerntaak zijn, maar wel samenhangen met de twee kerntaken en de strategische agenda MRDH, gelet op de maatschappelijke opgaven? Daarover gaat dit voorstel. In de gesprekken tijdens de tussenevaluatie GR MRDH, het follow-up programma van de tussenevaluatie en tijdens het vaststellen de strategische agenda MRDH, is in ieder geval het belang van transparantie over de rol van de MRDH bij bestuurlijke tafels -en initiatieven helder geworden. Uit de gesprekken volgt dat niet alles formeel hoeft worden 'dichtgetimmerd' (het gaat om de maatschappelijke opgaven, vorm volgt inhoud), maar het moet beter te volgen zijn. Ook is duidelijk geworden dat het nadrukkelijk niet om taakuitbreiding/uitbreiding van bevoegdheden gaat, daarvoor is wijziging van de GR MRDH benodigd en dat is niet wat beoogd wordt. Als uitwerking van de aanbeveling in de tussenevaluatie is daarom door de stuurgroep een concept-afwegingskader ontwikkeld om met elkaar een transparante en goed te volgen werkwijze te ontwikkelen. In 2018-2019 is in de beide adviescommissies, in de beide bestuurscommissies en in het algemeen bestuur meerdere malen over de uitgangspunten voor een dergelijke concept-afwegingskader gesproken, mede naar aanleiding van de vaststelling van de strategische agenda MRDH. Daarbij is door de adviescommissies op 5 juni jl. nogmaals uitgesproken dat het uitgangspunt is dat de MRDH zich bij haar kerntaken op bereikbaarheid en economisch vestigingsklimaat houdt en dat het belangrijk is een aantal criteria op te stellen voor het faciliteren/ondersteunen van gemeentelijke verzoeken voor bestuurlijke tafels en - initiatieven die vanwege de maatschappelijke opgaven relevant voor deze kerntaken en de strategische agenda MRDH: *"Uit de zienswijzen blijkt dat de gemeenten het er over eens zijn dat de regionale opgaven waar de metropoolregio als gebied voor staat omvangrijk zijn, onderling samenhangen en vragen om samenwerking. Sommige gemeenten willen daarbij dat de MRDH vanuit de twee kerntaken en de strategische agenda gaat ondersteunen/faciliteren bij ruimtelijk-economische initiatieven van gemeenten op het gebied van bijvoorbeeld energie, groen en wonen. Andere gemeenten geven echter aan dat de MRDH zich nadrukkelijk bij de twee kerntaken moet houden en terughoudend*

	moet zijn. In het licht van het afwegingskader voor hoe om te gaan met dergelijke initiatieven, dat dit najaar wordt ontwikkeld, wil de adviescommissie het volgende meegeven aan het Algemeen bestuur: • *Focus op de kerntaken maar kijk of en hoe je je faciliterend kan opstellen wanneer gemeenten het initiatief nemen om onderwerpen gezamenlijk op te pakken;* • *Neem daar bij een aantal criteria (in ieder geval) in acht, zoals:* o *Er bestaan geen andere platforms of samenwerkingsverbanden waar dit onderwerp wordt opgepakt;* o *Het is in het belang van meerdere gemeenten om dit initiatief te faciliteren, én er is duidelijke toegevoegde waarde voor de regio;* o *Er worden afspraken gemaakt over hoe het faciliteren wordt bekostigd (bijvoorbeeld middels cofinanciering);* o *De initiatieven vragen geen uitvoeringskracht van de MRDH.* • *De adviescommissies denken in het najaar graag mee over de verdere uitwerking van het afwegingskader."* In lijn met deze uitspraak van de adviescommissies – en nu de strategische agenda MRDH is vastgesteld - heeft het algemeen bestuur op 12 juli jl. het concept-afwegingskader vrijgegeven voor de laatste ronde van behandeling. Doel is om nu over te gaan tot een simultane behandeling in de bestuurscommissies en de adviescommissies, waarna het algemeen bestuur in december 2019 het onderhavige concept-afwegingskader vaststelt en de follow-up van de tussenevaluatie wordt afgerond. De volgende evaluatie van de GR MRDH start eind 2021.
Communicatie	N.v.t.
Bijlagen	- Concept-afwegingskader - Overzicht bestuurlijke tafels en -initiatieven (eerste proeve, in wording – mogelijk niet volledig of correct –)
Verdere procedure	**Bestuurscommissie** — 4 december 2019 **Dagelijks bestuur** — 27 november 2019 **Algemeen bestuur** — 13 december 2019

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Concept-afwegingskader MRDH ten aanzien van bestuurlijke tafels – en initiatieven
Definitieve versie, zomer 2019

Aanleiding
In de tussenevaluatie gemeenschappelijke regeling (GR) MRDH in 2017 is aanbevolen om als MRDH ruimte te creëren om andere onderwerpen die raken aan de kerntaken bereikbaarheid en economisch vestigingsklimaat binnen de MRDH te bespreken, door te werken met bestuurlijke tafels en -initiatieven (voorheen het 'opt-in' systeem). Ook uit de zienswijzen op de strategische agenda MRDH (maart – mei jl.) komt naar voren dat sommige gemeenten willen dat de MRDH vanuit de twee kerntaken, en in relatie met de strategische agenda MRDH, gaat ondersteunen/faciliteren bij ruimtelijk-economische onderwerpen van gemeenten. Tot slot heeft de provincie Zuid-Holland aandacht gevraagd voor dit vraagstuk.

Gemeenschappelijke regeling – artikel 3.5 (Faciliterende en dienstverlenende taken)

1. *De Metropoolregio faciliteert op verzoek van ten minste twee deelnemers een platform voor coördinatie en afstemming tussen deelnemende gemeenten, voor zover de gespreksonderwerpen van dit platform een directe relatie hebben met de strategische agenda als bedoeld in artikel 3:2.*

2. *De Metropoolregio is bevoegd tot het verrichten van diensten ten behoeve van een of meer andere rechtspersonen ingesteld krachtens publiekrecht dan de gemeenten, indien deze daarom verzoeken en het algemeen bestuur dat verzoek inwilligt.*

3. *De Metropoolregio is bevoegd tot het verrichten van diensten ten behoeve van een instelling of orgaan waarin zij namens de gemeenten zitting heeft, indien de desbetreffende instelling hierom verzoekt.*

4. *Een besluit tot facilitering of dienstverlening wordt genomen door het algemeen bestuur en vermeldt de wijze van kostenverrekening en overige voorwaarden waaronder tot de gevraagde facilitering of dienstverlening wordt overgegaan.*

Er is onduidelijkheid over de rol en de ruimte die de MRDH heeft en moet nemen om aanpalende onderwerpen te ondersteunen. Enerzijds is er terughoudendheid (de MRDH moet zich nadrukkelijk bij de twee kerntaken houden) en anderzijds is in de praktijk zichtbaar dat de ondersteuning van de MRDH bij bestuurlijke tafels/initiatieven gewenst danwel noodzakelijk is (denk aan Bestuurlijk Netwerk Energie, Verstedelijkingsalliantie). Artikel 3.5 uit de GR MRDH (zie boven) biedt gemeenten reeds de mogelijkheid om binnen de MRDH een platform tot overleg in te richten over onderwerpen die raken aan de strategische agenda MRDH als tenminste twee gemeenten daar behoefte aan hebben. Daarnaast heeft de MRDH in de praktijk reeds via verschillende vormen bestuurlijke overlegtafels/initiatieven van gemeenten over relevante onderwerpen ondersteund/gefaciliteerd. Hoe kan de MRDH omgaan met (gemeentelijke verzoeken ten aanzien van) bestuurlijke tafels en -initiatieven om thema's te ondersteunen/faciliteren die strikt genomen geen kerntaak zijn, maar wel samenhangen met de twee kerntaken en de strategische agenda MRDH – en relevant zijn gelet op de maatschappelijke opgaven? Daarover gaat dit voorstel.

Afwegingskader
In de gesprekken tijdens de tussenevaluatie GR MRDH, het follow-up programma van de tussenevaluatie en tijdens het vaststellen de strategische agenda MRDH, is in ieder geval het belang van transparantie over de rol van de MRDH bij bestuurlijke tafels -en initiatieven helder geworden. Uit de gesprekken volgt dat niet alles formeel hoeft worden 'dichtgetimmerd' (het gaat om de maatschappelijke opgaven, vorm volgt inhoud), maar het moet beter te volgen zijn. Ook is duidelijk geworden dat het nadrukkelijk niet om taakuitbreiding/uitbreiding van bevoegdheden gaat, daarvoor is wijziging van de GR MRDH benodigd en dat is niet wat beoogd wordt. Als uitwerking van de aanbeveling in de tussenevaluatie is daarom door de stuurgroep een concept-afwegingskader ontwikkeld om met elkaar een transparante en goed te volgen werkwijze te ontwikkelen. Twijnstra & Gudde heeft daarbij ondersteund.

In 2018-2019 is in de beide adviescommissies, in de beide bestuurscommissies en in het algemeen bestuur meerdere malen over de uitgangspunten voor een dergelijke concept-afwegingskader gesproken, mede naar aanleiding van de vaststelling van de strategische agenda MRDH. Daarbij is door de adviescommissies op 5 juni jl. nogmaals uitgesproken dat het uitgangspunt is dat de MRDH zich bij haar kerntaken op bereikbaarheid en economisch vestigingsklimaat houdt en dat het belangrijk is een aantal criteria op te stellen voor het faciliteren/ondersteunen van gemeentelijke verzoeken voor bestuurlijke tafels en - initiatieven die vanwege de maatschappelijke opgaven relevant voor deze kerntaken en de strategische agenda MRDH. Voorbeelden van criteria die daarvoor genoemd zijn: 'er bestaan geen andere platforms of samenwerkingsverbanden die dit kunnen opvangen', 'het moet in het belang van meerdere gemeenten zijn' en 'het moet van duidelijke toegevoegde waarde voor de regio zijn'. In lijn met deze uitspraak van de adviescommissies – en nu de strategische agenda is vastgesteld - heeft het algemeen bestuur op 12 juli jl. de uitgangspunten voor het concept-afwegingkader vastgesteld (zie onder) en geeft de stuurgroep het concept vrij voor een laatste ronde voor vaststelling.

Uitgangspunten
De regio kent vele initiatieven, programma's en bijbehorende bestuurlijke overleggen waarin bestuurders elkaar treffen om samen te werken aan het versterken van de regio. Ook de MRDH is zo'n platform waarin dit gebeurt en vanuit de kerntaken bereikbaarheid en economisch vestigingsklimaat wordt samengewerkt aan de opgaven van de regio. Vanuit die inhoud is het soms verstandig verbinding te leggen met relevante bestuurlijke tafels en initiatieven, en deze waar nodig te ondersteunen/faciliteren, zoals in het Bestuurlijk netwerk energie en in de Verstedelijkingsalliantie[1]. Door namens de 23 gemeenten beleidslijnen te verbinden of zelfs uitvoering te geven aan een kansrijk initiatief, ontstaat meer slagkracht. Belangrijk is om hierbij de volgende criteria overeen te komen:

- De GR MRDH vormt het kader waarbinnen de MRDH functioneert, hier worden geen nieuwe taken of bevoegdheden aan toegevoegd.
- De MRDH werkt vanuit de strategische agenda MRDH aan de maatschappelijke opgaven in de regio, en vanuit die inhoud (bestaande taken en bevoegdheden op het gebied van bereikbaarheid en economisch vestigingsklimaat) is het verstandig danwel noodzakelijk waar nodig verbinding te leggen met relevante bestuurlijke tafels en initiatieven, en deze waar nodig te ondersteunen/faciliteren.
- Als bestuurlijk platform, waar 23 gemeenten bijeenkomen, kan in het algemeen bestuur, op voorspraak van het dagelijks bestuur, in afstemming met de bestuurscommissies, regie gevoerd worden op de verbinding van de MRDH relevante samenwerkingen in de regio.
- Het algemeen bestuur stuurt waar nodig en mogelijk op vermindering van bestuurlijke drukte en verbindt of versterkt bestaande en nieuwe bestuurlijke tafels en -initiatieven, in afstemming met de bestuurscommissies.

[1] De Verstedelijkingsalliantie is een initiatief van acht gemeenten (Leiden, Den Haag, Rijswijk, Delft, Schiedam, Rotterdam en Zoetermeer) de MRDH en de provincie Zuid-Holland die zich tot doel stelt de woningbouw zoveel mogelijk te realiseren nabij Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV). Ten aanzien van deze alliantie heeft de MRDH een rol vanuit bereikbaarheid en economie.

- Om verbinding of versterking van bestuurlijke tafels en -initiatieven mogelijk te maken, kunnen deze - wanneer in het verlengde van de strategische agenda MRDH en de twee kerntaken - ondersteund/gefaciliteerd worden door de MRDH. Hiervoor zijn verschillende vormen mogelijk, die niet altijd om een vertegenwoordiging van alle 23 gemeenten vragen.
- Er wordt binnen de MRDH terughoudend omgegaan met nieuwe bestuurlijke tafels, gezien het aantal reeds bestaande bestuurlijke tafels en -initiatieven in de regio. De voorkeur gaat uit naar het combineren van bestaande tafels/initiatieven of het maken van verbinding met bestaande tafel/initiatief waar initiatiefnemers hun onderwerp kunnen agenderen.
- Binnen de MRDH is men transparant over de betrokkenheid van de MRDH bij bestuurlijke tafels of initiatieven. Het algemeen bestuur is dé plek om deze criteria te stimuleren en te bewaken, in afstemming met de bestuurscommissies.
- In het algemeen bestuur vindt eventueel benodigde besluitvorming plaats over de rol van de MRDH bij bestuurlijke tafels en initiatieven, in afstemming met de bestuurscommissies.

Doel is om nu over te gaan tot een simultane behandeling in de bestuurscommissies en de adviescommissies, waarna het algemeen bestuur in december 2019 het onderhavige concept-afwegingskader vaststelt en de follow-up van de tussenevaluatie afrondt. De volgende evaluatie van de GR MRDH start eind 2021.

Criteria
Op basis hiervan wordt de volgende werkwijze voorgesteld, met als criteria:

1. *Vast agendapunt 'MRDH als bestuurlijk platform' voor het algemeen bestuur*
   Tijdens dit agendapunt worden actualiteiten en initiatieven in de regio die vragen om dialoog of besluitvorming over de rol en inzet van de MRDH geagendeerd. Ook worden externe overlegtafels waar relevant uitgenodigd om toelichting te geven en eventuele hulpvragen voor te leggen aan de MRDH.
2. *Opstellen en bijhouden van een overzicht met relevante bestuurlijke overlegtafels en netwerken in het MRDH-gebied*:
   De MRDH-organisatie is verantwoordelijk voor dit overzicht, waarmee zij het algemeen bestuur ondersteunt bij (de keuze voor) de agendering van tafels en initiatieven. De MRDH-organisatie en de ambtelijke betrokkenen van, voor en door MRDH-gemeenten informeren elkaar over de ontwikkeling van initiatieven die raken aan de strategische agenda en mogelijk regionale samenwerking vragen. Bijgaand is een eerste proeve gevoegd -in wording, mogelijk niet volledig of correct-.
3. *Soorten betrokkenheid van MRDH bij initiatieven of bestuurlijke tafels:*
   Er zijn verschillende vormen waarin betrokkenheid van de MRDH tot uiting kan komen, al dan niet op initiatief van de gemeenten:
   a) De *MRDH is vanuit de kerntaken op de hoogte* van een initiatief of doelstellingen die worden nagestreefd aan een bestuurlijke tafel, maar is geen partner aan tafel en draagt niet direct bij aan het bereiken van de doelstellingen.
   b) De *MRDH is vanuit de kerntaken partner* van een initiatief. In deze vorm is de MRDH namens de 23 gemeenten deelnemer van het bestuurlijk overleg (dit soms naast andere MRDH-gemeenten die zelfstandig aan tafel zitten). De MRDH draagt vanuit haar eigen kerntaken bij aan het bereiken van de doelstelling van het initiatief, naast de inspanningen van de andere betrokken gemeenten en/of andere partners.
      - Een bekend voorbeeld is de Verstedelijkingsalliantie, waar de MRDH naast de provincie partner is en meewerkt aan een initiatief in de regio.
   c) De *MRDH is vanuit de kerntaken en op verzoek van gemeenten ondersteuner* van een initiatief waarbij (een aantal van) de 23 MRDH-gemeenten bij elkaar komen en aan een opgave werken. De MRDH faciliteert (al dan niet tegen betaling) en de betrokken initiatiefnemers worden 'ontzorgd' (bijvoorbeeld in het faciliteren van ruimte, secretariaat en/of ambtelijke voorbereiding en uitwerking). Er is een bestuurlijke opdracht nodig van de gemeenten om al dan niet middelen beschikbaar te stellen en de MRDH te vragen om te faciliteren, en de MRDH gaat daarmee een inspanningsverplichting aan met de betreffende gemeenten. De MRDH kan in deze variant ook zelf inspanningen doen vanuit haar eigen kerntaken (zoals bij vorm 2).

- Een bekend voorbeeld uit de praktijk is het Bestuurlijk Netwerk Energie, waar de 23 gemeenten via lokale besluiten de MRDH hebben gevraagd het netwerk te ondersteunen.

d) *De MRDH is vanuit de kerntaken en op verzoek van gemeenten uitvoerder van een initiatief*. De MRDH faciliteert een aantal gemeenten of andere rechtspersonen die de MRDH verzoeken om een platform tot overleg te organiseren. Er ontstaat een (bestuurlijke) opdracht van (een aantal van) de 23 gemeenten (en/of andere rechtspersonen) en de MRDH kan deze opdracht aannemen als opdrachtnemer en daarmee een resultaatsverplichting aangaan. De MRDH gaat een juridische resultaatsverplichting aan met de betreffende gemeenten. Artikel 3.5 van de GR (zie boven) geeft hier mogelijkheden toe en het AB neemt besluit over kostenverrekening en overige voorwaarden.

- Op dit moment zijn er in de praktijk geen voorbeelden waarbij deze vorm wordt ingezet.

4. *Bestuurlijk gesprek en besluitvorming over betrokkenheid van MRDH*:
Zoals beschreven in de bovenstaande uitgangspunten zijn de 23 gemeenten samen en ieder voor zich verantwoordelijk om na te gaan of betrokkenheid van de MRDH bij een bestuurlijke tafel en/of initiatief wenselijk is. Bij het ene initiatief zal dit logischer te beredeneren zijn dan bij het andere. De MRDH heeft bijvoorbeeld bevoegdheden op het gebied van bereikbaarheid, of het overzicht op gebied van werklocaties, waardoor zij iets heeft wat nodig is aan tafel. Bij andere onderwerpen kan dat minder voor de hand liggen. Bij alle type initiatieven die zich voordoen is het bestuurlijke gesprek en transparantie wenselijk en is er de mogelijkheid dit te agenderen bij het agendapunt van het algemeen bestuur ('MRDH als bestuurlijk platform') en/of te bespreken in bestuurscommissies. Het bepalen van de betrokkenheid van de MRDH vraagt bestuurlijk maatwerk en is met name formeel vereist wanneer de MRDH als *ondersteuner (vorm 3)* of *uitvoerder (vorm 4)* betrokken zou kunnen zijn. Dan gaat het immers om een opdracht. Het is belangrijk om in dat geval een zo concreet mogelijk idee of verzoek voor te leggen, waar (wisselende) coalities aan willen werken en middelen voor zijn vrijgemaakt. Initiatiefnemende gemeenten zijn daarbij dan ook zelf verantwoordelijk voor het formuleren van doelen en het organiseren van middelen. Zij maken met elkaar en de MRDH afspraken over ieders inzet door een bestuurlijke opdracht. Gemeenten besluiten eerst lokaal of zij meedoen, bijdragen aan het initiatief / de nieuwe tafel en of zij de MRDH hiertoe opdracht willen geven. De MRDH kan dan op bestuurlijk niveau bepalen hoe zij haar betrokkenheid wil vormgeven. In het initiatiefvoorstel geven de initiatief nemende gemeenten antwoord op onderstaande vragen:

- Wat is de relatie met strategische agenda en kerntaken van de MRDH? Is betrokkenheid benodigd vanuit huidige bevoegdheden (bij Va) of wenselijk vanuit de bredere strategische agenda? *(inhoud)*
- Wat is de meerwaarde t.o.v. bestaande tafels en hoe worden andere partijen betrokken? *(bestuurlijke drukte)*
- Welke ondersteuning van de MRDH is nodig en wat is de verhouding tot eigen inzet en middelen? *(ondersteuning MRDH)*
- Wat is het gewenste resultaat en hoe en wanneer vindt hierover afstemming plaats met de opdrachtgevers? *(resultaat)*

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Overzicht bestuurlijke overlegtafels/initiatieven

-in wording, mogelijk niet volledig of correct-

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Doel en scope

- Dit overzicht bevat feitelijke informatie over de ‘niet-juridische’ bestuurlijke overlegtafels/initiatieven die binnen het MRDH-gebied plaatsvinden en direct raken aan de opgaven uit de strategische agenda van de MRDH en de twee kerntaken bereikbaarheid en economisch vestigingsklimaat.
- Aan de hand van dit overzicht kunnen de 23 gemeenten in MRDH-verband de regionale netwerkfunctie van de MRDH beter invullen.
- Het overzicht is een ‘levend document’ dat niet volledig is en altijd onderhoud en updates vergt. De MRDH-organisatie draagt hier zorg voor.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Welke overlegtafels en initiatieven zijn opgenomen?

1. Het overleg/initiatief is ‘niet-juridisch’ van aard, gemeente-overstijgend en politiek-bestuurlijk: tussen/met gemeentebestuurders (van tenminste meerdere MRDH-gemeenten) en eventueel met andere (triple helix) partijen én
2. Het overleg/initiatief vindt plaats op (sub)regionaal of provinciaal niveau en gaat over strategische (beleids)vraagstukken die in het MRDH-gebied spelen én
3. Het onderwerp van het overleg/initiatief is ruimtelijk/economisch en heeft een sterke strategische relatie met de ambities van de MRDH (verbeteren bereikbaarheid en vernieuwen economie)

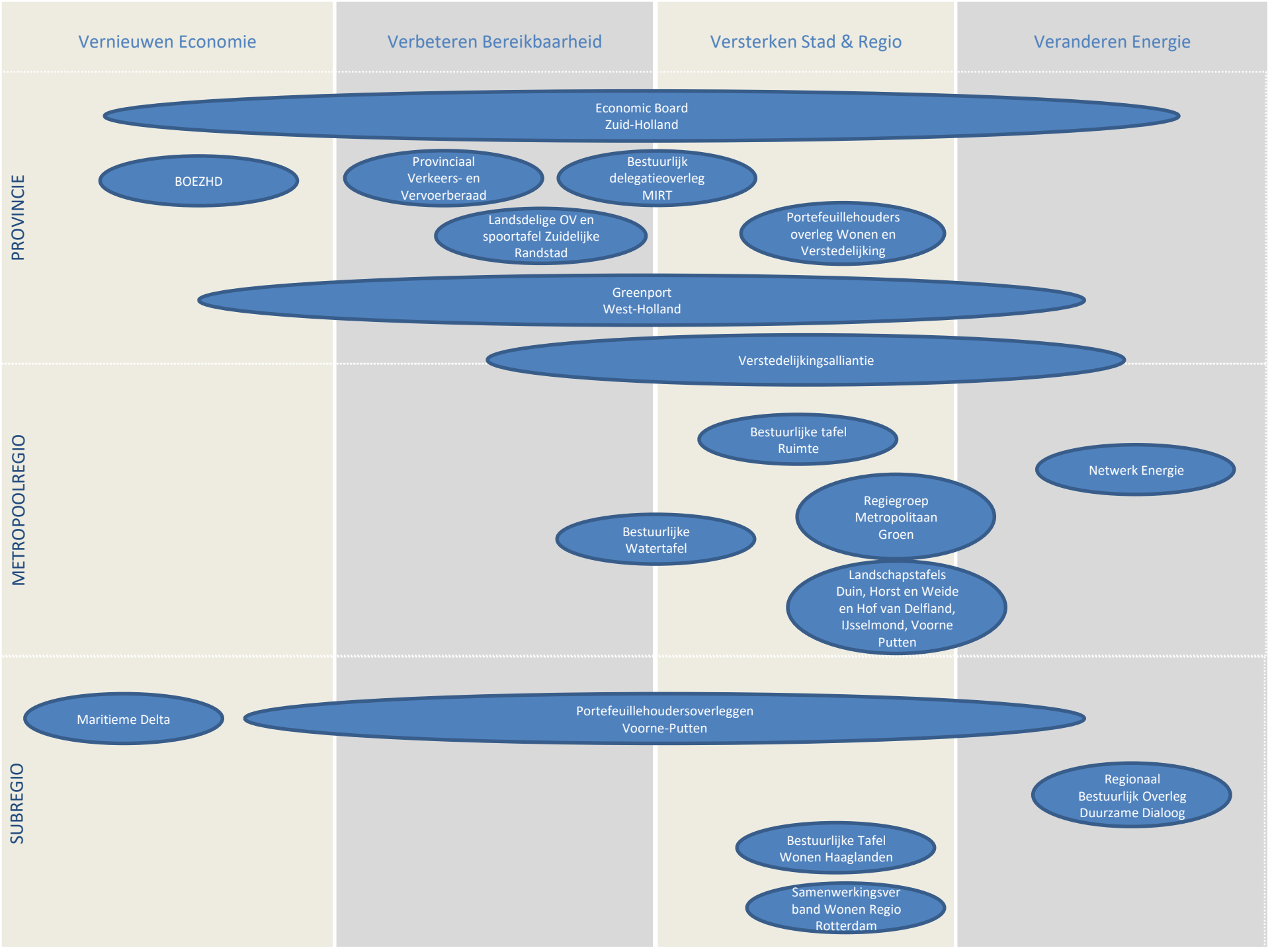
Vernieuwen Economie
Verbeteren Bereikbaarheid
Versterken Stad & Regio
Veranderen Energie
PROVINCIE
METROPOOLREGIO
SUBREGIO
Economic Board Zuid-Holland
BOEZHD
Provinciaal Verkeers- en Vervoerberaad
Bestuurlijk delegatieoverleg MIRT
Landsdelige OV en spoortafel Zuidelijke Randstad
Portefeuillehouders overleg Wonen en Verstedelijking
Greenport West-Holland
Verstedelijkingsalliantie
Bestuurlijke tafel Ruimte
Netwerk Energie
Regiegroep Metropolitaan Groen
Bestuurlijke Watertafel
Landschapstafels Duin, Horst en Weide en Hof van Delfland, IJsselmond, Voorne Putten
Maritieme Delta
Portefeuillehoudersoverleggen Voorne-Putten
Regionaal Bestuurlijk Overleg Duurzame Dialoog
Bestuurlijke Tafel Wonen Haaglanden
Samenwerkingsverband Wonen Regio Rotterdam

Schaal: Provincie

- Economic Board Zuid Holland
- BOEZHD
- Provinciaal Verkeers- en Vervoerberaad
- Landsdelige OV en spoortafel Zuidelijke Randstad
- Bestuurlijk delegatieoverleg MIRT
- Portefeuillehoudersoverleg Wonen en Verstedelijking
- Greenport West-Holland
- Verstedelijkingsalliantie

Economic Board Zuid-Holland (EBZ)

Deelnemers

De volgende organisaties nemen deel aan het overleg:

- Gemeenten Leiden, Rotterdam en Den Haag (wethouders met portefeuille Economie)
- Gemeenten Delft, Dordrecht en Alphen a/d Rijn (burgemeesters)
- Provincie Zuid-Holland (Gedeputeerde Economie)
- Veertien bedrijven, waaronder KPN, HTM, Siemens, Havenbedrijf Rotterdam, Shell en Royal IHC (CEO's of directieleden)
- Kennisinstellingen TU Delft, Erasmus Universteit, Universiteit Leiden, Haagse Hogeschool, LUMC, ROC Mondriaan, TNO (veelal voorzitters)

Doelstelling

De Economic Board Zuid-Holland (EBZ) bestaat uit bestuurders van bedrijven, kennisinstellingen en overheid die zich samen inzetten voor het vernieuwen van de economie, hogere economische groei en meer banen. EBZ is een bestuurlijke ontmoetingsplek – een board of boards, waarbij de leden hun kennis, inzichten, bestuurskracht en netwerken bundelen vanuit de 'triple helix' gedachte. Het doel van deze board is het aanjagen van economische groei en werkgelegenheid in Zuid-Holland en de board zet zich in voor strategische initiatieven binnen vijf speerpunten:

Haven in transitie | Feeding & greening megacities | Life Sciences & Health | Cybersecurity | Smart industry

Vanuit deze speerpunten draagt de EBZ ook bij aan het realiseren van het Regionaal Investeringsprogramma, en de Roadmap Next Economy als onderdeel daarvan..

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Gedeputeerde Economie en Ruimtelijke Ordening van Provincie Zuid-Holland (Adri Bom-Lenstra) is lid van het Dagelijks Bestuur (naast voorzitter en CFO KPN en rector magnificus TU Delft)
Secretariaat en uitvoering zijn belegd bij Innovation Quarter (contactpersoon Linco Nieuwenhuyzen)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Frequentie van overleg is vier keer per jaar
- De Bestuurlijke Investment Board van het Regionaal Investeringsprogramma wordt in 2019 een bestuurlijke werkgroep binnen EBZ. Deelnemers zijn Drechtsteden, Holland Rijnland, wethouders met portefeuille Economie van de gemeenten Den Haag en Rotterdam, de voorzitter BC Va, twee gedeputeerden, twee wethouders van twee overige gemeenten. Secretaris van dit overleg is werkzaam bij de provincie Zuid-Holland (Frank de Vogel)
- De Energy Innovation Board is gelieerd aan de EBZ: het doel van dit netwerk is samen te werken om systeembelemmeringen weg te nemen en kansen te creëren voor energie-innovaties in de provincie. Provincie Zuid-Holland, TNO, MRDH, TU Delft, Syntrus Achmea Vastgoed, Stedin, Siemens, Port of Rotterdam, The Green Village en InnovationQuarter zijn deelnemer. Secretaris van dit overleg is werkzaam bij de provincie Zuid-Holland (Marco van Steekelenburg)

Bestuurlijk Overleg Economie Zuid-Holland (BOEZHD)

Deelnemers

De volgende organisaties nemen deel aan het overleg:

- Provincie Zuid-Holland (gedeputeerde)
- Wethouders met de portefeuille Economie van de gemeenten Delft, Alphen ad Rijn, Dordrecht, Zoetermeer, Den Haag, Westland, Leiden, Gouda en Rotterdam *(alle 100k+ gemeenten in regio zijn uitgenodigd)*
- VNO-NCW West
- REO Zuid Holland Zuid en REO Holland Rijnland

Doelstelling

De doelstelling van dit overleg is afstemming over ruimtelijk-economische onderwerpen. Het is een platform waar het werklocatiebeleid in de volle breedte besproken kan worden en op provinciale schaal wensen en beperkingen van gemeenten en regio's ten aanzien van beleid aan de orde kunnen komen. De agenda bestaat vooral uit afstemming over kantoren, bedrijventerreinen en detailhandel.

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Gedeputeerde Economie en Ruimtelijke Ordening van Provincie Zuid-Holland (Adri Bom-Lenstra)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Het Bestuurlijk Overleg Economie Zuid-Holland (BOEZHD) is de opvolger van de Regionale Economische Overleggen. Het BOEZHD is een overlegorgaan op initiatief van de provincie.
- MRDH zit niet aan tafel, maar levert input via aangesloten gemeenten
- Type overleg: afstemming
- Het overleg wordt ambtelijk ondersteund door Provincie Zuid-Holland
- Frequentie bijeenkomsten is twee keer per jaar

Provinciaal Verkeers- en Vervoerberaad

Deelnemers

De volgende organisaties nemen deel aan het overleg:

- De voorzitters Verkeer en Vervoer van alle regio's in Zuid-Holland: MRDH, Holland Rijnland, Midden Holland, Drechtsteden, Molenwaard/Giessenlanden, Goeree Overflakkee, en Hoeksche Waard.
- Rijkswaterstaat
- Zuid-Hollandse Waterschappen: Hollandse Delta, Delfland, Rijnland, Schieland en Krimpenerwaard en Rivierenland

Namens deze organisaties zitten bestuurders aan tafel met de functie van wethouders Verkeer en Vervoer, hoofdinspecteur van Rijkswaterstaat en de hoogheemraad van Schieland en Krimpenerwaard.

Doelstelling

Doel van dit overleg is afstemming op het gebied van ontwikkelingen binnen de portefeuilles verkeer en vervoer. Daarnaast vindt er besluitvorming plaats over het maken van afspraken tussen de deelnemende partijen.

Vaste bespreekpunten op de agenda zijn: BEREIK!, BO MIRT, Verkeersveiligheid, Subsidies o.g.v. mobiliteit, Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur.

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Het overleg wordt voorgezeten door de gedeputeerde Verkeer en Vervoer van de Provincie Zuid-Holland (Floor Vermeulen)
De ambtelijk secretaris is werkzaam bij de Provincie Zuid-Holland (Frans Huurman)

Aanvullende achtergrondinformatie

- De voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van de Bestuurscommissie Vervoersautoriteit (BCVa) van de MRDH hebben een doorlopende uitnodiging
- Frequentie van dit overleg is vier keer per jaar
- Type overleg: afstemming

Landsdelige OV en spoortafel Zuidelijke Randstad

Deelnemers

De volgende organisaties nemen deel aan dit overleg:

- Wethouders met portefeuillehouder Verkeer en Vervoer van de gemeenten Rotterdam en Den Haag
- MRDH, Provincie Zuid-Holland (gedeputeerde Verkeer en Vervoer), ministerie van IenW, regio Holland Rijnland, Drechtsteden
- Prorail, NS, RET, HTM, Connexxion, EBS

Doelstelling

De Landsdelige OV en spoortafel is een overleg waarbij alle vervoerders en vervoersautoriteiten in Zuid-Holland de belangen van de reiziger in de Zuidelijke Randstad centraal stellen. Gevraagd of ongevraagd doen zij verbetervoorstellen voor het hele ov-netwerk en kijken daarbij over de eigen gebieds- en concessiegrenzen heen.

Agenda-onderwerpen:

- Beleidsplannen en programma's van overheden afstemmen
- Strategische beheer/ exploitiatieplannen van vervoerders
- Voorbereiden/positiebepalen OV zuidelijke Randstad in landelijke dossiers van IenW of andere ministeries (BZK)
- Jaarlijkse monitor OV in relatie tot verstedelijkingsplannen

Daarnaast vindt aan deze tafel de bestuurlijke aansturing van de Werkplaats Metropolitaan vindt plaats via de landsdelige OV- en spoortafelplus. Dan schuiven ook bestuurders vanuit Ruimte en Wonen aan, waaronder in ieder geval de bestuurlijke trekker van de verstedelijkingsalliantie.

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Bestuurlijk trekker van dit overleg is een vertegenwoordigd bestuurder namens de BCVa van de MRDH (Marc Rosier)
Ambtelijk secretaris van dit overleg is werkzaam bij MRDH (Gertjan Nijsink per 1 april '19)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Frequentie bijeenkomsten: ambtelijk (4 keer per jaar), bestuurlijk (2 keer per jaar)
- Type overleg: afstemmen
- Betrokken bestuurder MRDH: Marc Rosier (namens de BCVA)
- Betrokken ambtenaren MRDH: Gertjan Nijsink (per 1 april '19 ambtelijk secretaris) en Maarten Balk

Bestuurlijk Delegatieoverleg MIRT

Deelnemers

Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT): samenwerking tussen de Rijksoverheid en decentrale overheden over financiële investeringen in ruimtelijke projecten en programma's. Het MIRT kent een cyclische jaaragenda:

- Strategische werkbezoeken: in het voorjaar gaan de bewindspersonen op strategisch werkbezoek bij de MIRT-regio's. Tijdens deze bezoeken worden procesafspraken gemaakt.
- Bestuurlijk Overleg MIRT (BO MIRT): Tweemaal per jaar vindt het BO MIRT plaats. Het overleg in het najaar is besluitvormend. Bewindspersonen gaan in gesprek met de regionale bestuurders en er worden investeringsafspraken gemaakt. Voor de MRDH-regio is dit het BO MIRT Zuidwest-Nederland. Dit gebied bestaat uit de (voormalige MIRT-) gebieden Zuidvleugel en Zuidwestelijke Delta.
- Programmaraad Gebiedsprogramma: Als onderdeel van het MIRT vindt in het najaar (voor het BO MIRT) bestuurlijk overleg plaats over het Gebiedsprogramma Duurzame Bereikbaarheid Rotterdam Den Haag. Binnen dit programma vallen de pre-verkenningen regio Rotterdam en Den Haag, de werkplaats metropolitaan OV ruimte en duurzaamheid, de gebiedsverkenningen Westland, Zoetermeer en Voorne-Putten en de Korte Termijn Aanpak.

Het BO MIRT van de regio Zuidwest Nederland bestaat uit de provincie Zuid-Holland – met een focus op het verstedelijkte gebied tussen Leiden, Den Haag, Delft, Rotterdam en Dordrecht – het stedelijke deel van het Groene Hart en de Zuidwestelijke Delta. De delegatie van de regio voor het BO-MIRT wordt gevormd door de gedeputeerden Ruimte en Verkeer en Vervoer van Zuid-Holland, de gedeputeerde Mobiliteit en Leefbaarheid van Zeeland en de wethouders Verkeer en Vervoer van de gemeenten Rotterdam en Den Haag.

Doelstelling

De MIRT-gebiedsagenda's vormen de basis voor het bespreken van onderwerpen in een BO MIRT. Ze zijn het gezamenlijke product van rijk en decentrale overheden. Ze bestaan uit twee delen: een samenhangende visie en ontwikkelrichting van het gebied, inclusief daaruit voortvloeiende majeure opgaven, en een beschrijving van mogelijke programma's en projecten die nu of in de toekomst kunnen bijdragen aan het invullen van de belangrijkste opgaven.

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Het overleg wordt voorgezeten door de minister en staatssecretaris van I&W (Cora van Nieuwenhuizen en Stientje van Veldhoven), mede namens de ministers van Economische Zaken en Klimaat, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat.
Regionaal portefeuillehouder namens MRDH is de wethouder Simon Fortuyn (gemeente Lansingerland).

Aanvullende achtergrondinformatie

- Frequentie verschilt per onderdeel van het MIRT, zie bovenaan deze factsheet.
- Het BO MIRT Zuidwest Nederland wordt voorbereid in samenwerking met de provincie Zeeland, de MRDH en de steden Rotterdam en Den Haag. In het Provinciaal Verkeer en Vervoer Beraad worden de regionale bestuurders geïnformeerd over de voorbereiding van het BO MIRT. In de MIRT-projecten werkt de provincie samen met andere ministeries, Rijkswaterstaat en gemeenten.

Portefeuillehoudersoverleg Wonen en Verstedelijking

Deelnemers

De volgende organisaties nemen deel aan dit overleg:

- De regio's Holland Rijnland, Haaglanden, Rotterdam, Midden Holland, Alblasserwaard/Vijfherenlanden en Drechtsteden. Per regio is door de samenwerkende gemeenten een vertegenwoordigend wethouder vertegenwoordigd.
- Gemeenten Den Haag en Rotterdam (wethouders Wonen)
- Provincie Zuid-Holland (gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen)
- Ministerie BZK

Doelstelling

Doel van dit overleg is om de gezamenlijke ambities te bespreken op het gebied van woningbouw en verstedelijking in de provincie Zuid-Holland. Daarnaast wordt er informatie uitgewisseld, beleid op elkaar afgestemd en worden gezamenlijke lobby-trajecten vormgegeven.

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Bestuurlijk trekker is de gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen van de Provincie Zuid-Holland (Adri Bom-Lenstra)
Ambtelijk contactpersoon is programmaleider Verstedelijking Provincie Zuid-Holland (Thijs Kouwenberg)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Type overleg: afstemming
- MRDH draagt zorg voor inbreng in dit overleg via de aanwezige wethouders
- Onderdelen van de aanpak worden belegd bij de MRDH
- Frequentie van dit overleg is drie keer per jaar, en zo nodig incidenteel een extra bijeenkomst
- Ambtelijke voorbereiding wordt gedaan door een ambtelijke werkgroep (AO) met vertegenwoordiging uit de aangesloten gemeenten

Greenport West-Holland

Deelnemers

Greenport West-Holland is een triple-helix samenwerkingsorganisatie met daarin een denktank - de Greenboard - waarin ondernemers, overheden en kennisinstellingen zijn vertegenwoordigd:

- Vanuit de overheid: gemeenten Barendrecht, Brielle, Delft, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Ridderkerk, Rotterdam, Vlaardingen, Waddinxveen, Westland en Westvoorne, Provincie Zuid-Holland en Zuidplas, Hoogheemraadschap van Delfland. De bestuurders die deelnemen zijn wethouders met de portefeuille Economie, gedeputeerde Economie en Ruimtelijke Ontwikkeling en dijkgraaf
- Vanuit het bedrijfsleven: Achmea, AgroEnergy, AVAG, BDO Haaglanden, Best Fresh Group, Delphy, Demokwekerij Westland, Dunea, Duijvestijn Tomaten, Hoogendoorn Growth Management, GroentenFruit Huis, Innovation Quarter, Koppert Biological Systems, LTO Glaskracht Nederland, LANSTOMATEN, Rabobank Westland, Rabobank Zuid-Holland Midden, Royal FloraHolland, Rotterdam Partners, Sion, Themato, The New Farm, VNO-NCW West en Oostland, Westland Infra, World Horti Center
- Vanuit Onderwijs & Onderzoek: Haagse Hogeschool, Hogeschool Inholland, Lentiz, Melanchthon, TNO, TU Delft, WageningenUR, Innovation Quarter

Doelstelling

Het doel van Greenport West-Holland is om te werken aan een gezonde, vitale en duurzame toekomst voor het regionale tuinbouwcluster. De Greenport onderzoekt welke acties nodig zijn voor die toekomst: de ondernemers hebben daarbij de regie; overheden en onderwijs- en kennisinstellingen faciliteren. De ambitie is samen te vatten in concrete doelen:

- Behoud productiezekerheid en optimale ruimtebenutting voor veilig voedsel & groen
- Bijdrage van voedsel & groen aan gezondheid & welbevinden
- Uitbouw draaischijffunctie met Mainports door export- en importstromen
- Nieuwe internationale hubs
- Internationaal kenniscentrum

Deze ambities zijn vertaald in een aantal thema’s, met per thema speerpunten en concrete acties.

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Gedeputeerde Economie en Ruimtelijke Ordening van de Provincie Zuid-Holland (Adri Bom-Lemstra) is voorzitter van het dagelijks bestuur van de Greenport.

Aanvullende achtergrondinformatie

- Frequentie van bijeenkomsten van de Greenboard is gemiddeld twee keer per jaar
- Programmateam met medewerkers uit aantal bedrijven, brancheorganisaties, gemeenten (Rotterdam, Westland) en provincie geeft uitvoering aan de ambities. Daarnaast kent de Greenport een projectbureau en verschillende verbonden projectleiders.
- De Greenport West-Holland is nauw betrokken bij de RNE, onder meer als lid van de strategiegroep

Verstedelijkingsalliantie

Deelnemers

De volgende organisaties nemen deel aan dit overleg:

- Gemeenten Dordrecht, Rotterdam, Den Haag, Schiedam, Delft, Rijswijk, Zoetermeer en Leiden (wethouders met portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling)
- MRDH
- Provincie Zuid-Holland

Doelstelling

De doelstelling van dit netwerk is te komen tot een integrale regiodeal op het gebied van wonen (170.000 woningen), energietransitie en bereikbaarheid. Vanuit een gezamenlijke ambitie wordt een strategie ontwikkeld om tot versnelde ontwikkeling van woningbouwlocaties te komen. Uitganspunt is hierbij dat de woningbouw goed aansluit bij de toekomstige regionale vraag, de programmering in onderlinge samenhang is bezien en op juist díe plekken gebouwd wordt waar deze de agglomeratiekracht ten goede komt. Focus vanuit de verstedelijkingsalliantie ligt bij de uitwerking van de woningbouwdoelstellingen.

Agenda:

- Agenderen knelpunten en kansen
- Benoemen randvoorwaardelijke bereikbaarheidsmaatregelen
- Bewaken voortgang bouwproductie

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Bestuurlijk trekker is wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling van de gemeente Den Haag (Boudewijn Revis)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Type overleg: functioneel
- Ambtelijke ondersteuning via de Werkplaats Metropolitaan OV, Ruimte & Duurzaamheid
- Frequentie van het overleg is vier tot zes keer per jaar

Schaal: Metropoolregio

- Bestuurlijke Watertafel
- Bestuurlijke Tafel Ruimte
- Regiegroep Metropolitaan Groen (& 4 landschapstafels)
- Bestuurlijke Netwerk Energie

Bestuurlijke Watertafel

Deelnemers

Aan deze tafel zijn de volgende organisaties vertegenwoordigd:

- De 14 gemeenten uit het beheergebied van Delfland: Den Haag, Rotterdam, Zoetermeer, Wassenaar, Pijnacker-Nootdorp, Lansingerland, Midden-Delfland, Vlaardingen, Maassluis, Schiedam, Westland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Delft (wethouders met de portefeuille Water)
- Provincie Zuid-Holland (gedeputeerde Water)
- Drinkwaterbedrijven Evides, Dunea (algemeen directeuren)
- Waterschappen Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Rijnland, Waterschap Hollandse Delta en Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard (vertegenwoordigd door dijkgraven, en afhankelijk van agendapunt sluiten hoogheemraden aan)

Doelstelling

De Watertafel beoogt een strategisch (bestuurlijk) platform te zijn om water en klimaat gerelateerde onderwerpen op regionaal niveau te bespreken tussen de belangrijkste gebiedspartners in het beheergebied van Delfland. Het doel van de Watertafel is:

- Bespreken van regionale water-gerelateerde onderwerpen en voorbereiden gezamenlijke besluitvorming daarover.
- Vanuit de samenwerking kansen benutten, meeliften op elkaars initiatieven en zodoende maatschappelijke meerwaarde creëren.
- Verbinden van water-issues aan andere gemeentelijke en provinciale thema's.
- Inzetten als instrument voor bestuurlijk en ambtelijk relatiebeheer.

Vaste agendapunten zijn:

- Waterkwaliteit, bestuursakkoord Schoon en Gezond water (Waterkwaliteit/ EU KRW, SGBP3 met looptijd 2021-2027)
- Netwerk Afvalwaterketen Delfland (NAD)
- Klimaatadaptatie – Communicatie of Practice
- Bodemdaling
- Omgevingswet

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

De tafel wordt voorgezeten door de burgemeester van de gemeente Schiedam (Cor Lamers)
Onafhankelijke secretarisrol en contactpersoon voor dit overleg is belegd bij het Hoogheemraadschap Delfland (Tamar Niemeijer)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Frequentie van de reguliere vergaderingen is drie á vier keer per jaar, aangevuld met twee keer per jaar themabijeenkomsten o.g.v. klimaatadaptatie waarbij ook de wethouders met portefeuille Klimaat worden uitgenodigd
- Op ambtelijk niveau is er ook een watertafel: jaarlijks kennis- en netwerkbijeenkomst. Daarnaast is er een ambtelijk agendaoverleg 6 weken voorafgaand aan het bestuurlijk overleg
- Type overleg: afstemming

Bestuurlijke Tafel Ruimte

Deelnemers

De volgende organisaties nemen deel aan het overleg:

- 23 MRDH-gemeenten (vertegenwoordigd door wethouders met portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling)
- Waterschappen Hoogheemraadschap van Delfland, Waterschap Hollandse Delta en Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard (vertegenwoordigd door hoogheemraden)
- Provincie Zuid-Holland (gedeputeerde Economic en Ruimtelijke Ordening)

Doelstelling

Doel van dit overleg is om alle ontwikkelingen op het gebied van openbare ruimte binnen de provincie te bespreken. De agendering van vraagstukken is breed.

Onderwerpen op de agenda zijn o.a.:

- Regionale energiestrategie (RES) die in ontwikkeling is
- Vervolg verstedelijkingsdiscussie
- Klimaatadaptatie
- (ontwerp) omgevingsvisie
- Bedrijventerreinenstrategie

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Bestuurlijk trekker is gedeputeerde Economie en Ruimtelijke Ordening van de Provincie Zuid-Holland (Adri Bom-Lenstra)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Type overleg: afstemming
- Frequentie van het overleg is twee keer per jaar
- De ambtelijke voorbereiding vindt plaats in de regio Rotterdam en regio Haaglanden. Het advies uit deze voorbereidingsoverleggen wordt vervolgens in een ambtelijk kernteam besproken: hierin zitten vertegenwoordigers uit beide regio’s. De provincie is bij al deze overleggen betrokken.

Regiegroep Metropolitaan Groen & 4 landschapstafels

Deelnemers

In de Regiegroep zijn de volgende organisaties vertegenwoordigd:

- Provincie Zuid-Holland (gedeputeerde Natuur & Recreatie)
- MRDH
- Voorzitters van de vier landschapstafels IJsselmond, Voorne Putten, Duin, Horst en Weide en Hof van Delfland

Deelnemers aan deze regiegroep hebben de functie burgemeester of/gedeputeerde met de portefeuille Groen.

Deelnemers van de landschaptafels zijn gemeenten (wethouders met de portefeuille groen), het betreffende waterschap, het betreffende natuur- en recreatieschap, diverse natuur- en agrarische organisaties, soms ondernemersverenigingen en overige private partners een directeur.

Doelstelling

De Regiegroep heeft als doel om af te stemmen tussen de vier genoemde landschapstafels en daarnaast tezamen projecten op te pakken met de MRDH, die aansluiten bij de lange termijn agenda's van de landschapstafels. Er komen onderwerpen aan bod zoals:

- strategische focus op groen- en recreatieopgaven
- kaderstelling voor ontwikkeling en beheerkwaliteit,
- verbinding met andere beleidsthema's,
- inzetten van instrumentarium,
- middelen en verantwoordelijkheden,
- bevorderen samenwerking met maatschappelijk middenveld.

Aan de landschapstafels wordt vorm gegeven aan de ontwikkeling van gebiedsprogramma en tactische sturing. Er worden kaders gesteld voor de implementatie en de tafels fungeren als gesprekpartner voor de gedeputeerde in de regiegroepen.

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Bestuurlijk trekker van de Regiegroep is gedeputeerde met portefeuille Natuur en Recreatie van de Provincie Zuid-Holland (Han Weber)
Secretaris en contactpersoon is werkzaam bij Provincie Zuid-Holland

Aanvullende achtergrondinformatie

- Landschapstafels worden veelal ondersteund door een ambtelijke werkgroep, met medewerkers van de betrokken gemeenten
- Het gebied Voorne-Putte heeft ook een relatie met landschapstafel Hollandse Delta welke geen onderdeel is van Regiegroep Metropolitaan Groen

Bestuurlijk Netwerk Energie

Deelnemers

De volgende organisaties nemen deel aan het overleg:

- 23 MRDH-gemeenten (vertegenwoordigd door wethouders met de portefeuille Energie)
- Provincie Zuid-Holland (gedeputeerde Energie)
- Waterschappen Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Rijnland, Waterschap Hollandse Delta en Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard (vertegenwoordigd door hoogheemraden)

Doelstelling

Doelstelling van dit bestuurlijk netwerk is bijdragen aan het realiseren van een duurzame energie infrastructuur in de regio. Het Netwerk Energie kent bestuurlijk overleg (naast een ambtelijk), waar op informele basis goede voorbeelden rondom het energiebeleid van gemeenten wordt uitgewisseld. Verder is in het Bestuurlijk Netwerk Energie besloten tot het opstellen van een regionale energiestrategie (start hier van was in het tweede kwartaal van 2018 en gestreefd wordt naar het vaststellen van de strategie in het tweede kwartaal van 2019). De regionale energiestrategie bouwt niet alleen voort op energiemix-overzichten, maar sluit aan en maakt gebruik van relevante lopende trajecten in de regio zoals onder meer: lokale aanpakken, de Provinciale Energieagenda, de Roadmap Next Economy, het Regionale Investeringsprogramma en het Energieakkoord Greenport Westland-Oostland. Thema´s als investeringen, werkgelegenheid en scholing maken onderdeel uit van de regionale energiestrategie.

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Bestuurlijk trekker is wethouder Energie van de Gemeente Delft (Bas Vollebregt)
Ambtelijke contactpersonen zijn werkzaam bij de MRDH (Broer Duursma en Anne Sanders)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Relatie MRDH: In 2015 is door de bestuurscommissie EV besloten het initiatief van de MRDH-wethouders met portefeuille Energie te ondersteunen om een bestuurlijke tafel voor het thema energie te organiseren. De MRDH faciliteert dit informele netwerk. 23 collegebesluiten volgden voor deelname en beschikbaar stellen van middelen aan het netwerk.
- MRDH-organisatie faciliteert Bestuurlijk Netwerk Energie en het proces omtrent de regionale energiestrategie. De BAR is projectcoördinator van de regionale energiestrategie.
- Voor zowel het Bestuurlijk Netwerk Energie (ambtelijk netwerk energie) als de regionale energiestrategie (ambtelijk opdrachtgeversteam) is er ambtelijke ondersteuning.
- Bestuurlijk overleg vindt viermaal per jaar plaats. Ambtelijk overleg vindt zes keer per jaar plaats.
- Type overleg: afstemming en kennisuitwisseling

Schaal: Subregio

- Maritieme Delta
- Portefeuillehoudersoverleggen Voorne-Putten
- Bestuurlijke Tafel Wonen Haaglanden
- Bestuurlijke Samenwerkingsverband Wonen Regio Rotterdam
- Regionaal Bestuurlijk Overleg Duurzame Dialoog

Maritieme Delta

Deelnemers

Maritime Delta bestaat uit maritieme partijen uit de regio in de vorm van publieke partijen, marktpartijen, intermediairs en onderwijsinstellingen:

- Overheid: Gemeenten Delft, Gorinchem, Krimpen aan den IJssel, Molenwaard, Rotterdam, Schiedam en Werkendam, Provincie Zuid-Holland, Regio Drechtsteden, Regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, Topsector Water & Maritiem
- Onderwijs: Da Vinci College, Duurzaamheidsfabriek, De Haagse Hogeschool, Hogeschool Rotterdam, Scheepvaart en Transport College, RDM Campus, TU Delft
- Intermediairs: Kamer van Koophandel, InnovationQuarter, Deal Drechtsteden, Rotterdam Maritime Services Community, Rotterdam Partners
- Markt: verschillende individuele bedrijven (corporates, mkb en start-ups), IRO, Nederland Maritiem Land, Netherlands Maritime Technology, Werkendam Maritime Industries

Vanuit de gemeenten nemen wethouders met de portefeuille Economie en/of Water deel aan het bestuurlijk diner.

Doelstelling

Door het opzetten en stroomlijnen van initiatieven in de regio ervoor zorgen dat het maritiem cluster haar toppositie behoudt en versterkt. Maritime Delta werkt hiervoor aan de hand van een programma met de volgende programmalijnen:

- Innovatie
- Human Capital
- Branding & Internationalisering
- Vestigingsklimaat

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Programmaraad met vertegenwoordigers van de verschillende partijen (vanuit overheid nemen Provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam en Regio Drechtsteden hieraan deel)
Programma-coördinator vanuit Innovation Quarter (Edward Gilding)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Eén keer per jaar vindt er een bestuurlijk diner voor directeuren en bestuurders plaats, waarbij men wordt bijgepraat over de resultaten van het programma. Daarnaast is er halfjaarlijks een bijeenkomst voor de programmaraad met vertegenwoordigers van de verschillende partijen
- Innovation Quarter voert namens de partners de coördinatie uit voor het programma.
- Het programma loopt eind 2018 af. Er wordt op dit moment gewerkt aan het vormen van een nieuw programma, waarbij gesprekken plaatsvinden met de (in september 2018 opgerichte) Rotterdam Maritime Board.

Portefeuillehoudersoverleggen Voorne-Putten

Deelnemers

De gemeenten op Voorne-Putten werken samen in vijf portefeuillehoudersoverleggen (Pfo's) over de volgende onderwerpen: Economie, Groen, toerisme en recreatie, Maatschappelijke zaken, Ruimtelijke ordening en duurzaamheid, Wonen. Hier vindt bestuurlijke afstemming en besluitvorming plaats. Aan tafel zitten wethouders van de gemeenten Brielle, Hellevoetsluis, Nissewaard en Westvoorne.

Daarnaast is er de Regiegroep Voorne-Putten bestaande uit de burgemeesters van de 4 gemeenten op Voorne-Putten plus één wethouder per gemeente, de coördinerend gemeentesecretaris en een vertegenwoordiger van de griffiers. De Regiegroep komt 6 keer per jaar bijeen en heeft een coördinerende en faciliterende rol in de bestuurlijke samenwerking.

Doelstelling

De gemeenten op het eiland Voorne-Putten werken op veel gebieden (in programma's) samen. Elk portefeuillehoudersoverleg is gekoppeld aan een programma met een strategische agenda die concreet wordt uitgewerkt in jaarplannen. Binnen de vijf programma's komen de volgende thema's aan bod:

- Economie: Verkeer en vervoer – bereikbaarheid, Samenwerking Metropoolregio, Economisch Profiel Voorne-Putten, Relatie tussen onderwijs en bedrijfsleven, Contacten met bedrijfsleven, Samenwerking met Havenbedrijf en havengebied, Afstemmen bedrijvenlocaties
- Groen, Toerisme en Recreatie: Landschapstafel Voorne-Putten, TOP Voorne, Promotie (branding en marketing), Exploitatie en beheer recreatiegebieden, Visie Gastvrijheidseconomie Voorne-Putten 2030
- Maatschappelijke Zaken: Afstemming gezamenlijke inbreng gemeenten in bovenregionale overleggen, Afstemming gezamenlijke inbreng in 'Hervorming Langdurige Zorg', Regionale educatieve agenda, Werkleerbedrijf Voorne-Putten Werkt
- Ruimtelijke ordening en Duurzaamheid: Routekaart duurzaamheid, Gebiedsvisie 'Voorne-Putten (her-)ontdekt', Energieverbruik en energiebesparing, Duurzame mobiliteit, Kwaliteit van de leefomgeving, Duurzame gemeentelijke organisatie, Kreken Kweken
- Wonen: Kaders regionale samenwerking, Kwalitatieve woonvisie, Woonruimtebemiddeling

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Ieder overleg wordt voorgezeten door één van de deelnemende burgemeesters of wethouders. Daarnaast is voor ieder overleg een ambtelijk secretaris aangesteld uit één van de aangesloten gemeenten.
Contactpersoon is secretaris van de Regiegroep en werkzaam bij de gemeente Hellevoetsluis (Anne-Marie Spahr van der Hoek)

Aanvullende achtergrondinformatie

- Frequentie van overleg is ongeveer zes keer per jaar (per portefeuillehoudersoverleg)
- De overleggen hebben geen formele beslissingsbevoegdheid. De bestuurders kunnen een gezamenlijke reactie opstellen richting derden/partners of alleen de intentie uitspreken tot lokale besluitvorming.
- In de overleggen staan inhoudelijke dossiers centraal, waarbij ambtelijke werkgroepen verantwoordelijk zijn voor de voorbereiding van de stukken.

Bestuurlijke Tafel
Wonen Haaglanden

Deelnemers

Bestuurlijk overleg vindt plaats tussen de volgende organisaties:

- Gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. Wethouders met de portefeuille Wonen nemen deel aan dit overleg.
- Woningbouwcorporaties: Arcade, De Goede Woning, Haag Wonen, Rijswijk Wonen, Rondom Wonen, Staedion, Stichting Duwo, Stichting Vestia, Vidomes, Wassenaarsche Bouwstichting, Woningbouwvereniging St Willibrordus, Wonen Midden-Delfland, Wonen Wateringen, Woonbron en WoonInvest. Deze woningbouwcorporaties zijn vertegenwoordigd in de Sociale Verhuurders Haaglanden (SVH).

Doelstelling

Het doel van dit overleg is om regionaal af te stemmen t.b.v. van het woonbeleid en de woningopgave om goed en betaalbaar wonen in de regio mogelijk te maken voor inwoners. Dit betreft de hele woningmarkt, dus niet alleen sociaal. Er wordt gestreefd naar een regio met een evenwichtige woningmarkt en een ruimtelijk goed gespreide sociale huurvoorraad.

Alle beleidsonderwerpen die regionale afstemming vereisen en wonen betreffen komen ter tafel (bijvoorbeeld huisvesting van statushouders, arbeidsmigranten, spreiding van sociale woningbouw, wonen en zorgarrangementen, flexwonen en versnelling woningbouw.)

De Bestuurlijke Tafel Wonen is het gremium waarin in onderlinge afstemming de woningbouwprogrammering van de woningmarktregio Haaglanden wordt vastgesteld. Deze moet jaarlijks voor aanvaarding worden ingediend bij de provincie Zuid-Holland. Zij voert daarnaast overleg en sluit regionale prestatieafspraken met de Sociale Verhuurders Haaglanden (SVH).

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Bestuurlijk trekker van deze tafel is de wethouder Wonen van de Gemeente Zoetermeer (Robin Paalvast)
Secretaris en contactpersoon is werkzaam bij de gemeente Zoetermeer (Sabine Verschoor)

Aanvullende achtergrondinformatie

(frequentie bijeenkomsten, beschikbare middelen etc)

- Financiële bijdrage wordt bepaald d.m.v. een inwonersbijdrage van 0,25 eurocent per jaar en is bestemd voor ambtelijke ondersteuning (2 fte), inhuur en woningmarktonderzoek.
- Een aantal gemeenten neemt deel aan de Verstedelijkingsalliantie en heeft in die context met de MRDH te maken. De Bestuurlijke Tafel Wonen blijft via deze deelnemers op de hoogte. De Voorzitter van de Verstedelijkingsalliantie is deelnemer aan deze Bestuurlijke Tafel Wonen.
- Er is een maandelijks ambtelijk overleg tussen de 9 gemeenten en een maandelijks bestuurlijk overleg tussen de 9 wethouders. Daarnaast voeren de voorzitter en secretaris frequent overleg met de Provincie Zuid-Holland, het ministerie van BZK en andere woningmarktregio's. De Bestuurlijke Tafel Wonen voert 10 keer per jaar ambtelijk en 5 keer per jaar bestuurlijk overleg met de SVH.

Bestuurlijke Samenwerkingsverband Wonen Regio Rotterdam

Deelnemers

Bestuurlijk overleg vindt plaats met portefeuillehouders Wonen van de volgende gemeenten:

Maassluis, Schiedam, Vlaardingen, Lansingerland, Capelle a/d Ijssel, Krimpen a/d Ijssel, Barendracht, Albrandswaard, Ridderkerk, Westvoorne, Brielle, Hellevoetsluis, Nissewaard en Rotterdam.

Doelstelling

Het doel van dit samenwerkingsverband is afstemming van beleid, uitvoering en monitoring ten aanzien van de woonruimteverdeling en de ontwikkeling van de woningvoorraad. Ook het thema huisvesting van arbeidsmigranten is een gemeenschappelijk onderwerp van gesprek. Voorts is het een platform voor uitwisseling van informatie en kennis, een orgaan om het contact en de samenwerking met Maaskoepel, federatie van woningcorporaties in de Rotterdamse regio, invulling te geven, een aanspreekpunt voor de provincie en voor het rijk/BZK.

Agendapunten zijn o.a. monitoring woonruimtebemiddeling/sociale voorraad, Verordening Woonruimtebemiddeling, taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden, Regionale woonvisie en woningmarktstrategie (actualisatie), regionale woningmarktafspraken (voortgang/actualisatie) en actualisatie van het woningbouwprogramma.

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

Er is sprake van een Subregiotafel-overleg met alle portefeuillehouders van een subregio. De bestuurlijk trekker van deze tafel neemt deel in de Stuurgroep Wonen, waarin overleg plaatsvindt met de overige subregiotrekkers. De Stuurgroep bereidt de Regiotafel Wonen voor, waar alle portefeuillehouders met elkaar afstemmen.

Bestuurlijk trekker van de Regiotafel Wonen vertegenwoordigt het samenwerkingsverband als voorzitter. Op dit moment is dat de wethouder Wonen van de gemeente Nissewaard (Jan Willem Mijnans).

Ambtelijk secretaris en contactpersoon is werkzaam bij de gemeente Rotterdam (Peter Groeneweg)

Aanvullende achtergrondinformatie

(frequentie bijeenkomsten, beschikbare middelen etc)

- Frequentie bijeenkomsten: minstens twee keer per jaar Subregiotafel en (minimaal) twee keer per jaar Regiotafel (voorbereid door Stuurgroep die ook tussentijds bijeen komt)
- Er is geen structureel of incidenteel overleg tussen SvWrR en MRDH, bestuurlijk of ambtelijk.
- Indien een onderwerp daarom vraagt en de Stuurgroep en/of Regiotafel daartoe besluit kan er een ambtelijk projectteam worden ingesteld om dat onderwerp op te pakken en/of om een onderzoek te begeleiden.

Regionaal Bestuurlijk Overleg Duurzame Dialoog

Deelnemers

Aan deze tafel zijn de volgende organisaties vertegenwoordigd:
Gemeente Rotterdam, Havenbedrijf Rotterdam zijn initiatiefnemers, daarnaast zitten de volgende gemeenten aan tafel: Maassluis, Dordrecht, Vlaardingen, Schiedam, Brielle, Alblasserdam, Albrandswaard, Nissewaard, Midden-Delfland, Ridderkerk, Barendrecht, Westvoorne en Westland.

Deelnemers aan deze tafel hebben de functie wethouder met een (of meerdere) van de portefeuilles Economie, Ruimtelijke Ontwikkeling, Duurzaamheid of Haven.

Vaste gasten zijn Deltalinqs, DCMR Milieudienst Rijnmond, Provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid.

Doelstelling

Doel van dit overleg is om jaarlijks samen in het Regionaal Bestuurlijk Overleg in dialoog te gaan rondom de ontwikkelingen in en rond het Haven Industrieel Complex (HIC). Deze dialoog wordt gevoerd langs drie thema's: "Nieuwe Economie'', "Attractiviteit van het havengebied" en "Milieu en omgeving".

Thema's die o.a. worden besproken zijn de herijking van de havenvisie, energietransitie, geluidsmanagement, het Regionaal Afspraken Kader Geluid (RAK), en het vergroten van de maatschappelijke waarde van het gebied.

Bestuurlijk trekker (en/of ambtelijk contactpersoon)

De tafel wordt voorgezeten door de wethouder Haven van de Gemeente Rotterdam (Adriaan Visser)

Het Havenbedrijf Rotterdam voert het secretariaat van de Regionale Duurzame Dialoog (Stephanie Hoepel en Marlies Langbroek)

Aanvullende achtergrondinformatie

(frequentie bijeenkomsten, beschikbare middelen etc)

- Frequentie van de bestuurlijk overleg is één keer per jaar
- Type overleg: afstemming
- Op ambtelijk niveau wordt er twee keer per jaar overlegd, voor de zomer en voorafgaand aan het Bestuurlijk Overleg. Ook hier is het doel om kennis te delen en het gesprek te voeren over de havenontwikkelingen.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Aan	Adviescommissie EV 20 november 2019	Datum	6 november 2019	Cc	
Van	Gert de Visser	Betreft	Transformatie Werklocaties		
Tel	06-17029931				

Onderstaande is een concept van de TransformatieWijzer Werklocaties, over de gevolgen van transformatie van kantoren, detailhandel en bedrijventerreinen naar wonen voor het economisch vestigingsklimaat van de regio. Het is de samenvatting van een aantal afspraken tussen de 23 wethouders Economie. In aanvulling op de eigen bevoegdheden van gemeenten en provincie Zuid-Holland, is namelijk afgesproken dat in enkele gevallen regionale afstemming noodzakelijk is. Dat wordt hier toegelicht. Ook wordt het belang van herstructurering van bedrijventerreinen benadrukt, als voorwaarde voor verdere verstedelijking met behoud van het groene landschap.

Op 4 dec ligt deze concept-tekst (dan inmiddels opgemaakt als flyer met kaart- en beeldmateriaal) voor aan de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat van de MRDH. Hiermee worden de transformaties in Zoetermeer, Rijswijk, Delft, Schiedam, Vlaardingen, Maassluis, Rotterdam, Nissewaard en Ridderkerk getoetst.

Na akkoord van de bestuurscommissie wordt de aanpak ook ter bespreking aangeboden aan de bestuurlijke Tafels Wonen van de regio Haaglanden en de regio Rotterdam.

Vraag aan de Adviescommissie EV: Waar moet de bestuurscommissie EV rekening mee houden bij adviezen aan gemeenten over transformatie?

Armand van de Laar, bestuurlijk eigenaar werklocaties MRDH (en wethouder Rijswijk), is aanwezig bij de Adviescommissie voor nadere toelichting.

Inleiding
De gemeenten van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) versterken samen het economisch vestigingsklimaat. Dat doen ze onder meer door te sturen op de voorraad van kantoren, bedrijventerreinen en detailhandel. Het doel is groei van de werkgelegenheid, passend werk voor de economie van morgen én duurzaam ruimtegebruik. In de **Strategie Werklocaties** staan de visie tot 2030 en regionale afspraken tot 2023.

Urgentie en afspraken over woningen
De komende decennia groeit de woningvraag in Nederland met ruim 1 miljoen huishoudens. Deze woningbouwopgave concentreert zich in stedelijk gebied, met meer vraag naar binnenstedelijke woon- en werkmilieus. De regio's Haaglanden en Rotterdam hebben gezamenlijk een ambitie om **100.000 woningen tot 2025** aan de voorraad toe te voegen. Er zijn afspraken gemaakt over woonmilieus en sociale huurwoningen. Samenwerking in het Verstedelijkingsakkoord, de Verstedelijkingsalliantie (langs Oude Lijn), de Alliantie Hoekse Lijn en de Alliantie Middengebied (langs de E-lijn) helpen om het bouwtempo op te voeren.

Transformatie gaat over wonen én werken
Ruim de helft van de woningbouw vindt plaats door **transformatie** van werklocaties. Die verandering heeft gevolgen voor het karakter van het gebied. Vaak is daarbij sprake is van **functiemenging**. Dan worden woningen, voorzieningen en bedrijfshuisvesting gecombineerd. Tientallen leegstaande kantoren en bijna 50 verouderde bedrijventerreinen (zoals Binckhorst en Schieoevers-Noord) leveren dus een belangrijke bijdrage

aan de woningbouwopgave. Deze locaties hebben vaak een gunstige ligging ten opzichte van het centrum van de stad, het water en het openbaar vervoer.
Maar juist in het stedelijke gebied is ook een toenemende vraag naar werk binnen korte reisafstand. Daarom worden transformatieplannen getoetst aan de regionale balans in werklocaties op langere termijn.

> *"Voor de leegstand van kantoren en incourante winkelpanden is transformatie naar wonen een goed alternatief. Voor bedrijventerreinen gelden voorwaarden."*
> *Armand van de Laar, bestuurlijk eigenaar Werklocaties MRDH*

Hoofdvraag: draagt transformatie naar wonen bij aan het economisch vestigingsklimaat?

Transformatie van kantoren naar wonen: ja
Transformatie naar wonen van leegstaande kantoren en kantorenplannen levert een positieve bijdrage aan een gezonde kantorenmarkt. Wel is daar het 'laagste fruit' inmiddels wel geplukt.

Op snelweglocaties en OV-knooppunten verkleinen de regiogemeenten de komende jaren zo het aanbod van kantoren met 1.000.000 m^2. De transformatie van Stadsas Rijswijk, Rivium Capelle aan de IJssel en het Entreegebied Zoetermeer leveren daar grote bijdragen aan. Een uitzondering op deze trend zijn de grootstedelijke zones in Rotterdam en Den Haag, daar ontstaan inmiddels tekorten aan courante kantoorruimte en is transformatie niet wenselijk.

Als een gemeente meer dan meer dan 1.000 m^2 kantoren wil *toevoegen* is **regionale afstemming** nodig. De gemeente vraagt advies aan de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat. Die kijkt op basis van het **afwegingskader** hoe dat uitwerkt in de balans van vraag & aanbod.

Transformatie detailhandel naar wonen: ja
Transformatie naar *wonen* van leegstaande winkelpanden levert een bijdrage aan gezonde winkelgebieden. Door internetverkoop en veranderend koopgedrag kampen veel middelgrote steden namelijk met leegstand. Met het transformeren van aanloopstraten kan het winkelhart versterken. In een aantal (boven)regionale winkelgebieden is wel nog groei mogelijk.
Perifere detailhandelsvestigingen (PDV-zoals meubelboulevards) vormen een aparte categorie. Een aantal kent wel structurele leegstand, maar in plaats van transformatie naar wonen is **beter benutten** soms wenselijker. Een bouwmarkt, kringloopwinkel of grote sanitairwinkel past daar eigenlijk beter dan op een bedrijventerrein.

Als een gemeente meer dan 1.000 m^2 detailhandel wil *toevoegen* is **regionale afstemming** nodig. De gemeente vraagt advies aan de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat. Die kijkt op basis van het **afwegingskader** hoe dat uitwerkt in de balans van vraag & aanbod.

Transformatie bedrijventerreinen naar wonen: alleen onder voorwaarden
Voor bedrijventerreinen ligt het genuanceerder. Door transformatie van bedrijventerreinen in combinatie met de verwachte uitbreidingsvraag ontstaan namelijk tekorten. Het gaat vooral om binnenstedelijke gemengde terreinen, en ruimte voor bedrijven die watergebonden zijn of een hogere milieucategorie hebben. Dit is nu al zichtbaar in en nabij Den Haag. Het is overigens niet duidelijk hoeveel 'vervangingsvraag' er écht ontstaat. Dat wordt bepaald door de uiteindelijk omvang van de transformaties. Wel is duidelijk dat die vraag gefaseerd komt, met gelijke tred aan de transformatieprojecten zelf.

De regio's Haaglanden en Rotterdam hebben gezamenlijk een ambitie om tot 2025 ongeveer 100.000 woningen aan de voorraad toe te voegen. Met nieuwe woningen groeit het aantal inwoners én dus ook het aantal benodigde arbeidsplaatsen. De toevoeging van 100.000 woningen betekent 50.000 tot 100.000 extra arbeidsplaatsen tot 2025, in verschillende sectoren. Nu leveren bedrijventerreinen in deze regio 25 procent van de werkgelegenheid. En ook in de nieuwe economie bieden bedrijventerreinen veel werk voor praktisch opgeleiden, die naast een betaalbare woonruimte ook een bereikbare arbeidsplaats nodig hebben.

> *"Bedrijventerreinenzijn enorm belangrijk voor de regionale economie. De helft van het werk op bedrijventerreinen is gerelateerd aan logistiek en bouwnijverheid, en juist daar zitten ook de grote groei in werkgelegenheid".*
> *Bart Kuipers, Erasmus Universiteit Rotterdam.*

CONCEPT

Als een gemeente meer dan 1 hectare bedrijventerrein wil transformeren is **regionale afstemming nodig.** De gemeente vraagt advies aan de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat. Die kijkt op basis van het **afwegingskader** hoe deze onttrekking uitwerkt in de balans van vraag & aanbod. Transformatie van bedrijventerreinen kan niet zonder een goede situatieschets en aandacht voor **compensatie**, **functiemenging** en **beter benutten**.

Compensatie
Compensatie is nieuwe ruimte als vervanging van transformatie. Dit kan door het ontwikkelen van een nieuwe locatie, vaak aan de rand van bestaande bebouwing. Voorbeelden van nieuw beschikbaar (plan)aanbod zijn Oudeland (Lansingerland), Nieuwe Maas (Maassluis), Vergulde Hand-West (Vlaardingen), Nieuw Reijerwaard (Ridderkerk) en Kickersbloem 3 (Hellevoetsluis). Veel ruimte voor andere nieuwe terreinen is er niet meer. De MRDH hecht namelijk veel waarde aan het groene landschap, en koestert natuur en weides tussen de steden. Een tweede vorm van compensatie is het creëren van nieuwe mogelijkheden op een bestaand bedrijventerrein. Dan wordt bijvoorbeeld het terrein geschikt gemaakt voor hogere milieucategorieën.

De provincie Zuid-Holland schrijft voor dat een bedrijventerrein van milieucategorie 3.1 of hoger en watergebonden bedrijventerreinen, volledig gecompenseerd wordt. Ook als maar enkele bedrijven die milieuruimte of de waterbereikbaarheid daadwerkelijk gebruiken en de vraag hiernaar beperkt is. De MRDH pleit voor compensatie van *bedrijven*, en niet van de volledige *ruimte in hectares*. Maar dan zijn voldoende inzet op functiemenging en beter benutten wel extra belangrijk. Het is namelijk van belang dat de regio ook ruimte blijft bieden aan bedrijven in de hogere milieucategorie en invulling geeft aan de mogelijke nieuwe watergebonden kansen, zoals circulaire bouwhubs en stedelijke logistiek.

Functiemenging
Na decennia van scheiden van wonen en werken wordt functiemenging het nieuwe normaal. Veel nieuwe kansen kunnen benut worden. Veiligheid en goede logistiek zijn belangrijk, maar er zijn nu meer mogelijkheden dan vroeger. Woon-werkgebieden bieden naast ruimtewinst ook tal van voordelen, zoals een aantrekkelijker werkmilieu, kruisbestuiving tussen bedrijven, een kortere reisafstand voor werknemers, leefbaarheid buiten werktijden en het delen van voorzieningen en investeringen. Mengen heeft dus maatschappelijke én economische meerwaarde.

Naast functiemenging op transformatielocaties gaan gemeenten ook andere delen van de stad inzetten voor bedrijfshuisvesting voor stadsverzorgende bedrijven, zoals schilders, aannemers en loodgieters. Daarbij wordt gekeken naar leegstaande detailhandel, plinten van gebouwen en kleine kavels langs randen van wijken. Zo ontstaat meer bedrijfshuisvesting en wordt ervoor gezorgd dat bedrijfsruimte ook in de toekomst een integraal onderdeel is van de wijken.

Door **functiemenging vermindert de vervangingsvraag** naar formele bedrijventerreinen, maar hoeveel en waar is nog niet overal duidelijk. Het behouden en creëren van dergelijke gemengde bedrijvigheid is vooral een kans voor bedrijven in lagere milieucategorieën (categorieën 1 en 2), en is natuurlijk afhankelijk van het soort bedrijf en de wensen van de ondernemer én de bewoners in het gebied. Daarover lopen de mening soms uiteen.

> *"Voor het creëren van nieuwe bedrijfshuisvesting zijn nieuwe terreinen de laatste trede. Er valt veel meer te winnen door functiemenging en beter benutten van bestaande terreinen."*
> Daan Zandbelt, Rijksadviseur Fysieke Leefomgeving.

MILIEUCATEGORIE	VOORBEELDEN	THEORETISCH
1, 2 EN 3.1	Aannemer, loodgieter, drukkerij, groothandel of reparatiebedrijf	goed mengbaar met wonen
3.2	Hout- en metaalbewerking, machineconstructie of meubelfabriek	onder voorwaarden mengbaar
4 EN 5	Aardappelfabriek, koffiebranderij, asfaltproductie, afvalverwerking, beton	moeilijk mengbaar met wonen

CONCEPT

Behouden en beter benutten
Naast aandacht voor compensatie en functiemenging is bij transformatie ook het behouden en beter benutten van bedrijventerreinen op andere locaties in de gemeente erg belangrijk. Zeker voor bedrijven in hogere milieucategorie of met transport over water.

De MRDH kent ook ruim 50 bedrijventerreinen die een **facelift, revitalisering of herprofilering** nodig hebben. Op die terreinen kan door slopen, opknappen en investeren meer ruimte ontstaan voor nieuwe, duurzame bedrijfshuisvesting. Die intensivering van verouderde terreinen kan tot wel 20 procent ruimtewinst opleveren. Ook door strakker te sturen op het beoogde en nodige gebruiksdoel op bedrijventerreinen wordt bijgedragen aan het beter benutten van bedrijventerreinen.

Een bouwmarkt, sanitairwinkel of kringloopbedrijf past namelijk beter bij andere detailhandel, dan op een bedrijventerrein. Zeker als dat terrein bestemd is voor HMC- of watergebonden bedrijven. Daarnaast is het raadzaam aan te wijzen welke terreinen zeker behouden blijven.

OPGAVE	OMVANG	AANTAL	TOELICHTING
FACELIFT	10 hectare	10	forse ingrepen om fysieke veroudering tegen te gaan
REVITALISERING	170 hectare	27	ingrijpend verbeteren bestaande functies
HERPROFILERING	220 hectare	19	wijzigen werkmilieu vanwege economische veroudering
TRANSFORMATIE	200 hectare	45	Wijzigen werkfunctie naar wonen of voorzieningen

Uit Strategie Werklocaties 2018. De terreinen zijn gerangschikt op de meest ingrijpende opgave.

Door het beter benutten van bestaande bedrijventerreinen vermindert het verwachte tekort aan bedrijventerreinen, maar hoeveel en waar is nog niet duidelijk. Vooral voor de moeilijk mengbare bedrijven (hogere milieucategorieën) is dat de beste oplossing, want veel nieuwe ruimte is daar in de regio niet meer voor. Als beter benutten niet op gang komt, zal ook de transformatie stagneren.

Gemeenten geven in hun adviesaanvraag naast een goede **situatieschets** ook aan, hoe ze omgaan met **compensatie**, **functiemenging** en **beter benutten**. W*elke* terreinen blijven de komende 10 jaar behouden? *Hoe* wordt daar de ruimte efficiënter gebruikt? Het benoemen van deze ruimtewinst is een belangrijke voorwaarde voor transformatie. Alleen dan kan verstedelijking samengaan met het behoud van het groene landschap van de MRDH.

Verstedelijking is ook bedrijfshuisvesting
De komst van 100.000 woningen tot 2025 betekent dus een forse ruimteclaim op werklocaties, én vraag naar nieuwe arbeidsplaatsen. Verstedelijking betekent niet alleen nieuwe woningen en voorzieningen, maar ook nieuwe arbeidsplaatsen, herstructurering van verouderde terreinen en een behoefte aan nieuwe bedrijfsruimte in de regio (naar schatting tot wel 1.000.000 m^2).

Het ontwikkelen van bedrijfsruimte door het opkopen, slopen en opruimen van incourant vastgoed is helaas vaak onrendabel. Voor de financiering van de onrendabele top moet dus ook naar publieke investeringen en winsten uit woningbouw gekeken worden. Wonen kan niet zonder werken, werken kan niet zonder wonen.

CONCEPT

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat

20 november 2019
agendapunt

Onderwerp	**Vergaderplanning 2020**		
Voorstel	1. De vergaderplanning 2020 van de adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat vaststellen. 2. Kennisnemen van de planning van de overige (bestuurlijke) overleggen van de MRDH.		
Korte motivering	De adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat dient de data vast te stellen voor de reguliere vergaderingen van de adviescommissie. De vergaderingen van de (bestuurlijke) gremia zijn zo op elkaar afgestemd dat de doorlooptijd van besluiten zo kort mogelijk is. Ter informatie is de planning van de overige (bestuurlijke) overleggen van de MRDH bijgevoegd. <u>Vergaderplanning 2020</u> o 19 februari 2020 o 15 april 2020 o 10 juni 2020 o 7 oktober 2020 o 18 november 2020 Het tijdstip van de vergaderingen is van 18.00 uur tot 20.00 uur bij de MRDH, Westersingel 12, Rotterdam.		
Financiën	n.v.t.		
Juridisch	n.v.t.		
Communicatie	n.v.t.		
Bijlagen	1.vergaderplanning MRDH 2020		
Gevolgde procedure	**Bestuurscommissie**	16 oktober 2019	
	Dagelijks bestuur	n.v.t.	
	Zienswijzetermijn	n.v.t.	
	Anders, te weten	n.v.t.	
Verdere procedure	**Zienswijzetermijn**	n.v.t.	
	Dagelijks bestuur	n.v.t.	
	Algemeen bestuur	n.v.t.	
	Anders, te weten	n.v.t.	
Openbaar besluit	ja	**Contactpersoon**	Hélène van Rijn
Wet. bekendmaking	nee	**Telefoonnummer**	088 5445 100

Planning (bestuurlijke) overleggen MRDH 2020

Ter informatie is hieronder het overzicht opgenomen van de geplande (bestuurlijke) overleggen.

2020	jan.	feb.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
algemeen bestuur			6			5	10			30		11
dagelijks bestuur		21	25	8-14*	20	24			11	14	25	
bestuurscommissie Va		5	18	8	20	10	8		23	28	25	16
bestuurscommissie EV		5	18		20		15			14		2
adviescommissie Va		19		15		10				7	18	
adviescommissie EV		19		15		10				7	18	
ambtelijk overleg Va	20		2 23	20	25	22			7	12	2 30	
ambtelijk overleg EV	20		2	20		29			28		16	
presidium Va	8 22	5 19	4 18	8 22	27	10 24	8		2 23	7 28	11 25	16
presidium EV	15	19		15		24			23		11	
MRDH-coördinatoren		18	26		27		2			15		1
rekeningcommissie					25							7

Versie 041119

**Schriftelijke ronde vrijgeven jaarrekening tussen 8 en 14 april*

E-docs nummer 64578

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

VERSLAG

Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat
woensdag, 9 oktober 2019, 18.00 – 19.30 uur

MRDH
Westersingel 12, Rotterdam

Aanwezig

Voorzitter	Karin Kayadoe (Ridderkerk)		
Albrandswaard	-	Nissewaard	-
Barendrecht	-	Pijnacker-Nootdorp	Saskia Kleewein
Brielle	Anneke Witte Wim Smit	Ridderkerk	Ton Overheid
Capelle aan den IJssel	Micle Jaliens	Rijswijk	-
Delft	Rinske Wessels	Rotterdam	-
Den Haag	-	Schiedam	Andreas Lepidis
Hellevoetsluis	-	Vlaardingen	Nol Kloosterman Gilles Pappers
Krimpen aan den IJssel	-	Wassenaar	Ronald Everard
Lansingerland	-	Westland	-
Leidschendam-Voorburg	-	Westvoorne	-
Maassluis	Martin Boekestijn -	Zoetermeer	Hanneke Wortel
Midden-Delfland	Ellen Snethlage – Barnard André Gebben		

Secretaris Broer Duursma

Gasten wethouder Bas Vollebregt (Delft), Lotte de Groen (TNO), Lonneke Baas (InnovationQuarter), Félicie van Vree (Basalt Revalidatie) en Tim Bruines (MySensible)

MRDH Wim Hoogendoorn, Hélène van Rijn, Marjolein Steinebach, Elske Janssens, Louis Hueber

CONCEPT

1. Opening en mededelingen

- De voorzitter, Karin Kayadoe, opent de vergadering en heet de aanwezige leden en plaatsvervangend leden van de adviescommissie hartelijk welkom. Ook speciaal welkom aan de gasten.
- Er zijn negen afmeldingen van leden ontvangen.
- Wim Hoogendoorn, secretaris-algemeen directeur MRDH sinds 1 september 2019, stelt zich kort voor. Hij meldt dat een delegatie Haagse raadsleden vandaag de MRDH-organisatie heeft bezocht. Een dergelijk bezoek staat ook open voor raadsleden van andere gemeenten.
- Louis Hueber (adviseur communicatiestrategie MRDH) geeft een toelichting op het concept Metropoolcafé. De MRDH is dit jaar voor het eerst met dit concept gestart. Ontmoeten, beleven en verbinden staan centraal. Het vorige Metropoolcafé ging over cultuur en vond plaats in Codarts in Rotterdam. De aanleiding hiervoor was een actueel onderwerp, cultuurprofielen stedelijke regio's, dat besproken was in het netwerk van wethouders cultuur in de regio. Het volgende Metropoolcafé vindt plaats op 29 oktober. De adviescommissie EV geeft aan het concept van het Metropoolcafé te ondersteunen. Zij vraagt wel aandacht voor de onderwerpkeuze van de Metropoolcafé: blijf bij de taken van de MRDH.
- De adviescommissie gaat akkoord met het voorstel om in de eerste ACEV in 2020 (woensdag 19 februari) een werkbezoek te brengen aan Yes!Delft.

2. Het innovatieprogramma Zorgtechnologie

Na een korte inleiding door wethouder Bas Vollebregt (Delft) geven Lotte de Groen (TNO) en Lonneke Baas (InnovationQuarter) uitleg over het innovatieprogramma Zorgtechnologie (de presentatie is bij het verslag gevoegd). Ter ondersteuning van de uitleg zijn Félicie van Vree (Basalt Revalidatie) en Tim Bruines (bedrijf MySensible) aanwezig om voorbeelden uit de praktijk te delen. Mevrouw Van Vree nodigt de adviescommissie uit om een keer Basalt Revalidatie te bezoeken. De leden van de adviescommissie geven aan de praktijkvoorbeelden erg waardevol te vinden.

De adviescommissie is positief over de manier waarop zij al vroeg wordt betrokken in het ontwikkelen van het innovatieprogramma zorgtechnologie. De reacties van de leden van de adviescommissie EV op het innovatieprogramma zorgtechnologie zijn verder positief. De adviescommissie EV onderschrijft de economische insteek van het innovatieprogramma.

De adviescommissie EV geeft de bestuurscommissie EV de volgende adviezen mee:

1. Heb oog voor de verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld Jeugdzorg, gehandicapten en preventie);
2. Betrek de eindgebruikers (patiënten en behandelaars) van de zorgtechnologie tijdens de verdere ontwikkeling van innovaties en heb oog voor de werkdruk van behandelaren en personeel hierbij;
3. Sluit aan bij bestaande netwerken en maak gebruik van de kennis in die netwerken zoals bij gemeenten en de VNG;
4. Benut het netwerk en de geleerde lessen om te lobbyen, bijvoorbeeld bij gemeenten of koepelorganisaties t.b.v. bekostiging;
5. Voorkom dubbelingen;
6. Maak de doelen van het programma smart en zorg ervoor dat er zicht blijft op de beoogde effecten;
7. Onderzoek of het mogelijk is dat bedrijven die een bijdrage krijgen uit het programma een bedrag gaan terugbetalen;
8. Zorg er voor dat alle partijen aangesloten zijn bij de ontwikkeling van dit innovatieprogramma: bedrijven, kennisinstellingen, gebruikers, zorgverzekeraars;

CONCEPT

9. Kijk of er ook samengewerkt kan worden buiten de MRDH-regio met bijvoorbeeld Leiden en de zorginstellingen daar.

De brief met het advies is bij het verslag gevoegd. De reactie van de Bestuurscommissie EV op het advies wordt uiteraard gedeeld met de Adviescommissie EV.

3. Beknopt verslag adviescommissie d.d. 5 juni 2019

Het verslag van de adviescommissie EV van 5 juni 2019 wordt, met dank aan de notulist, ongewijzigd vastgesteld.

4. Rondvraag en sluiting

In de reactiebrief van de Bestuurscommissie EV van dd. 2 september 2019 op het advies van de adviescommissie over Human Capital Akkoord is geen antwoord te lezen op het advies over participatie (*Let op de participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Inclusiviteit is van belang*.) De voorzitter neemt hierover contact op met burgemeester Van Bijsterveldt.
De leden van de Adviescommissie EV spreken tot slot hun waardering uit voor de MRDH-organisatie die er voor gezorgd heeft dat advies van de Adviescommissie EV geland is in de Strategische Agenda.

De voorzitter sluit vervolgens de vergadering.

CONCEPT

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG
Retouradres: Postbus 21012 3001 AA Rotterdam

Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat
t.a.v. de voorzitter, mevrouw Kayadoe

Westersingel 12
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam
Telefoon 088 5445 100

E-mail: informatie@mrdh.nl
Internet: www.mrdh.nl
KvK nummer: 62288024
Bankrekeningnummer
NL96 BNGH 0285 1651 43

Datum
30 oktober 2019

Onderwerp
Reactie van de Bestuurscommissie EV op advies ACEV over het innovatieprogramma Zorgtechnologie

contactpersoon
Hélène van Rijn

uw kenmerk
64821

ons kenmerk
65433

doorkiesnummer
088 5445 100

e-mail
h.vanrijn@mrdh.nl

bijlage(n)

Geachte leden van de Adviescommissie EV,

Het advies dat u op 9 oktober jl. gaf over het thema innovatieprogramma zorgtechnologie is op 16 oktober jl. besproken in de vergadering van de Bestuurscommissie EV.

Namens de Bestuurscommissie EV wil ik u hartelijk danken voor dit advies.

Tijdens de vergadering heeft wethouder Vollebregt, bestuurlijk eigenaar van het onderwerp binnen de MRDH, het advies toegelicht en het belang hiervan aangegeven.

Op de volgende wijze wordt invulling gegeven aan uw adviezen:

1. Advies: heb oog voor de verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld Jeugdzorg, gehandicapten en preventie).

   Reactie: Projecten voor de verschillende doelgroepen zijn mogelijk binnen het innovatieprogramma. Bij de werksessies die zijn georganiseerd hebben we de verschillende uitgenodigd en is input voor het programma bij ze opgehaald.

2. Advies: betrek de eindgebruikers (patiënten en behandelaars) van de zorgtechnologie tijdens de verdere ontwikkeling van innovaties en heb oog voor de werkdruk van behandelaren en personeel hierbij.

   Reactie: Door de zorginstellingen een essentieel onderdeel van de projecten te maken zorgen we dat zowel behandelaars als patiënten worden meegenomen in de ontwikkeling van innovaties. Een belangrijk onderdeel van dit innovatieprogramma is ook het vormen van een lerend netwerk van gemeenten en zorginstellingen waarin verschillende onderwerpen worden onderzocht en we ervaringen met elkaar kunnen delen. Onderdeel hiervan is ook leren hoe zorgpersoneel vrijgemaakt kan worden om met innovatie aan de slag te gaan.

3. Advies: sluit aan bij bestaande netwerken en maak gebruik van de kennis in die netwerken zoals bij gemeenten en de VNG.

   Reactie: Met dit programma willen we complementair zijn op wat er al allemaal is in het veld. We zullen, waar relevant, zeker willen aansluiten bij bestaande netwerken en gebruik willen gaan maken van bestaande kennis.

   Advies: benut het netwerk en de geleerde lessen om te lobbyen, bijvoorbeeld bij gemeenten of koepelorganisaties t.b.v. bekostiging.

   Reactie: Het netwerk van partners dat bij dit programma is betrokken benutten we voor lobby mogelijkheden.

4. Advies: voorkom dubbelingen.

   Reactie: Bij het screenen van de ingediende projecten voor de bijdrage aanvraag wordt gelet op het voorkomen van dubbelingen.

5. Advies: maak de doelen van het programma smart en zorg ervoor dat er zicht blijft op de beoogde effecten.

   Reactie: Net als bij SMITZH zullen er smart doelstellingen genoemd worden in het programma.

6. Advies: onderzoek of het mogelijk is dat bedrijven die een bijdrage krijgen uit het programma een bedrag gaan terugbetalen.

   Reactie: Wanneer bedrijven via dit innovatieprogramma een project gaan doen vragen we ze ook om een bijdrage aan het zorginnovatie netwerk. Zo vragen we ze om beschikbaar te zijn voor presentatie en uitleg en deel te nemen aan netwerkbijeenkomsten om zo kennis over te dragen. Dit draagt bij aan een goede ontwikkeling van het zorginnovatie netwerk. Daarnaast dragen de projecten bij aan de maatschappelijke opgaven die er zijn.
   Het terugbetalen van de bijdrage na groei van een bedrijf of het maken van winst is een ingewikkelde kwestie. Bedrijven die met zorgtechnologie aan de slag zijn hebben veel tijd nodig en veel steun om uiteindelijk te renderen. De MRDH bijdrage is altijd maar een klein onderdeel van een groter investeringsbedrag. Door de lange termijn en de diverse vormen van steun is het lastig te achterhalen wat het goede zetje is geweest waardoor ze winst konden gaan maken.

7. Advies: zorg er voor dat alle partijen aangesloten zijn bij de ontwikkeling van dit innovatieprogramma: bedrijven, kennisinstellingen, gebruikers, zorgverzekeraars.

   Reactie: Ook hiervoor geldt dat we bij de werksessies voor de opzet van dit programma breed hebben uitgenodigd bij de genoemde partijen. Deze partijen zijn allemaal betrokken bij de ontwikkeling van het programma en dit wordt in de volgende fasen van het programma ook nog verder uitgebouwd.

8. Advies: kijk of er ook samengewerkt kan worden buiten de MRDH-regio met bijvoorbeeld Leiden en de zorginstellingen daar.

   Reactie: Bij de vorming van het programma hebben we ook gesprekken buiten de regio, met zowel Leiden, Dordrecht als Gouda.

Wij willen u nogmaals hartelijk danken voor uw advies. Wij verwachten u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

B.C. Kathmann
Voorzitter Bestuurscommissie EV

Retouradres: Postbus 21012 3001 AA Rotterdam

Bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat
t.a.v. de voorzitter, mevrouw Kathmann

Westersingel 12
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam
Telefoon 088 5445 100

E-mail: informatie@mrdh.nl
Internet: www.mrdh.nl
KvK nummer: 62288024
Bankrekeningnummer
NL96 BNGH 0285 1651 43

contactpersoon
Hélène van Rijn
uw kenmerk

ons kenmerk
64821
projectnummer

doorkiesnummer
088 5445 100

e-mail
h.vanrijn@mrdh.nl

bijlage(n)

Datum
10 oktober 2019
Onderwerp
Advies van de Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat over het innovatieprogramma Zorgtechnologie

Geachte leden van de Bestuurscommissie EV,

Op woensdag 9 oktober jl. heeft de Adviescommissie Economisch Vestigingsklimaat het innovatieprogramma zorgtechnologie besproken. Namens de Bestuurscommissie EV was wethouder Vollebregt (Delft) aanwezig om het gesprek te voeren met de leden van de adviescommissie EV. Er is door TNO en InnovationQuarter uitleg gegeven over het innovatieprogramma. Ter ondersteuning van de uitleg waren er vertegenwoordigers van een bedrijf en een zorginstelling aanwezig. Dit werd als waardevol ervaren door de leden van de adviescommissie.

De adviescommissie is positief over de manier waarop zij al vroeg wordt betrokken in het ontwikkelen van het innovatieprogramma zorgtechnologie.

De reacties van de leden van de adviescommissie EV op het innovatieprogramma zorgtechnologie waren positief. De adviescommissie EV onderschrijft de economische insteek van het innovatieprogramma.

De adviescommissie EV geeft de bestuurscommissie EV de volgende adviezen mee:

1. Heb oog voor de verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld Jeugdzorg, gehandicapten en preventie);
2. Betrek de eindgebruikers (patiënten en behandelaars) van de zorgtechnologie tijdens de verdere ontwikkeling van innovaties en heb oog voor de werkdruk van behandelaren en personeel hierbij;
3. Sluit aan bij bestaande netwerken en maak gebruik van de kennis in die netwerken zoals bij gemeenten en de VNG;
4. Benut het netwerk en de geleerde lessen om te lobbyen, bijvoorbeeld bij gemeenten of koepelorganisaties t.b.v. bekostiging;
5. Voorkom dubbelingen;

6. Maak de doelen van het programma smart en zorg ervoor dat er zicht blijft op de beoogde effecten;
7. Onderzoek of het mogelijk is dat bedrijven die een bijdrage krijgen uit het programma een bedrag gaan terugbetalen;
8. Zorg er voor dat alle partijen aangesloten zijn bij de ontwikkeling van dit innovatieprogramma: bedrijven, kennisinstellingen, gebruikers, zorgverzekeraars;
9. Kijk of er ook samengewerkt kan worden buiten de MRDH-regio met bijvoorbeeld Leiden en de zorginstellingen daar.

Wij hopen dat ons advies een bijdrage levert aan een goed innovatieprogramma zorgtechnologie. Wij ontvangen daarom graag een reactie op deze brief.

Met vriendelijke groet,

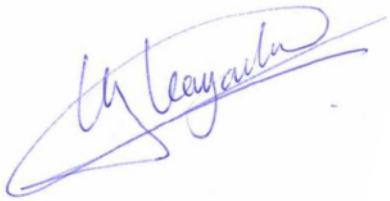

Karin Kayadoe
Voorzitter Adviescommissie EV

Contouren innovatieprogramma Zorgtechnologie

Adviescommissie | 9 oktober 2019

Innovatieprogramma Zorgtechnologie

Inzet van de MRDH op innovatie in de regio

Financiële middelen beschikbaar stellen voor bedrijfsleven en field- en livinglabs waarmee de bedrijfseconomische groei van de regio wordt gestimuleerd.

1.

SMITZH (2017)
Sterke maakindustrie
DOC, RoboHouse, SAMXL, Big Data Innovatiehub, DFC, DZF, RAMLAB, Dutch Growth Factory

Zorgtechnologie (2019)
Medical Delta inclusief Living Labs, DOC, RoboHouse, Big data Innovatiehub, …

3.

4.

Voeding (2020)
Freshteq, RoboHouse, DOC, Blockchain, Big Data Innovatiehub, …

Energie&Klimaat (2018)
The Green Village, VP Delta, DOC, DZF, BiotechCampus Delft, Green Economy

2.

SMITZH

Smart Manufacturing: Industriële toepassing in Zuid-Holland

www.smitzh.nl

SMITZH STREEFT NA:

- Sterk netwerk voor innovatie in digitalisering van productie
- Bedrijven met grote concurrentiekracht
- Meer werkgelegenheid
- Betere match tussen arbeidsplaatsen en werknemers aanbod

SMITZH Fieldlabs

BIG DATA INNOVATIEHUB
ZOETERMEER
Efficiënter produceren door data-analyse

DIGITAL FACTORY FOR COMPOSITES
DEN HAAG
Automatisering en digital manufacturing van composiet

SAM | XL
DELFT
Automatiseren en robotiseren van de productie van grote lichtgewicht constructies

DUTCH OPTICS CENTRE
DELFT
Ontwikkeling van optische en fotonische meetsystemen

ROBOHOUSE
DELFT
Cognitive robotics in industriële setting

RAMLAB
RAMLAB
ROTTERDAM
On-demand 3D-printen van metaal

DUURZAAMHEIDSFABRIEK
DORDRECHT
Innoveren en een leven lang ontwikkelen

1. RESULTATEN VAN SMITZH TOT NU TOE

AFGERONDE PROJECTEN

MENSGERICHTE TECHNOLGIE BIJ BOERS&CO.

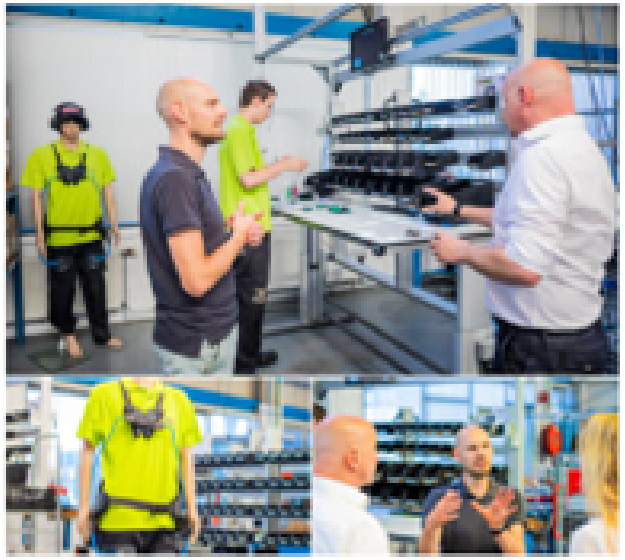

GEROBOTISEERDE REPARATIE VAN METALEN MALLEN

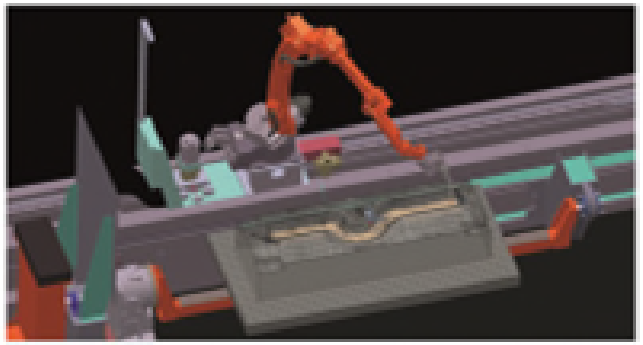

Eerste SMITZH kleinproject succes: mallen maken in 6 weken door 3D-printen

WORKSHOPS

WORKSHOPS VOOR VERTALING TECH NAAR BUSINESS

SMITZH GROEIT IN EN DOOR DE REGIO

	2018	nu	2022
> Partners	4	10	12
> Bedrijven bereikt	0	356	1000

	2018	nu	2022
> M€	1,5	15	50
> Bedrijven actief	0	45	235

2. Investeren in zorgtechnologie | het mes snijdt aan twee kanten

Zorgtechnologie

Het inzetten van technologische oplossingen om te voorzien in specifieke behoeftes van de patiënt, zorgverlener en/of -specialist om zorg effectiever maken.

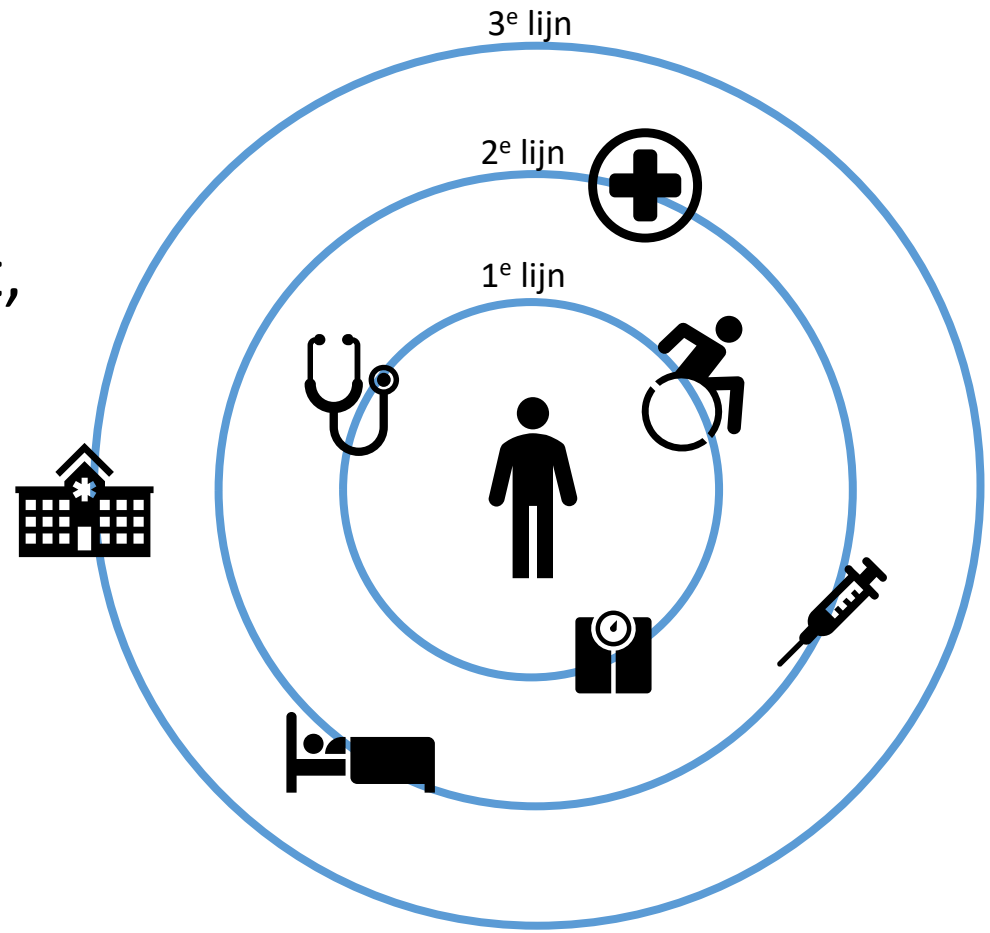

Innovatieprogramma ondersteunt bedrijfsleven

ZORG-TECHNOLOGIE

** Een greep uit het regionale bedrijfsleven, nog niet compleet*

Ontwerpbureaus
ide+, spark, GARAGE 2020

Toeleveranciers
applikon, hitech, FMI, delmic

MedTech en apparatuur
ZIMMER BIOMET, MENTOR, 3M, SIEMENS, Neo Biotech, ALPHATRON Medical, GE Healthcare, cambioceramics

Oogheelkunde
TOPCON, cassini, DORC, Vitreq, easyscan

Consumentenproducten
SCOOTY, WDLK, TINYBOTS, somnox, meds²go, RLS

Revalidatie (o.a. exoskeletten)
Sense Glove, GYROMOTICS, Bioness, manometric, laevo exoskelet, exo-L, SkelEx, ENRAF NONIUS

MKB MedTech
Sensius, MediShield, ForceSense, SuperSeton, Tulipa, Momo Medical, DEMCON

Domotica | OR
Tunstall, DUTCH DOMOTICS, sensara, NEW COMPLIANCE

Blended care | eHealth
sensehealth, eHealthCompany, synergyhealth, todaytomorrow

VR | AR | gaming
CleVR, DUTCHVR, VirtualMedSchool, twinkds augmented reality

Patient Journey | communicatie
kpn, LeQuest, Gemvision, VANAD Enovation, patient journey lab, pexlife

Data | beslisondersteuning Imaging
ClinicalGraphics, ExpertDoc, TWTG, landscape, Medis, Quantib, RIVERD

Diagnostiek
VitroScan, FABPULOUS, skyline Dx, Omnigen, Genome scan, CARDIALYSIS

MRDH, Innovation Quarter, TNO, provincie ZUID HOLLAND

Met technologie kan het zorgsysteem zich sterken in haar uitdagingen

- Vergrijzing
- Diversiteit bevolking
- Ongelijkheid SES levensjaren
- Ongezonde leefstijl
- Stijging (meervoudig) chronisch zieken
- Digitalisering
- Stijgend personeelstekort
- Betaalbaarheid van de zorg
- Regeldruk in de zorg

Als de behoefte zo groot is, waarom lukt het dan nog niet?

- Wildgroei aan bedrijven met puntoplossing
- Weinig transparantie in kostenstructuur zorgaanbod
- Bekostiging is ingewikkeld in NL en verschillend in elk land
- Vergt veel tijd en investering om te voldoen aan wet- en regelgeving (certificering)
- Moeilijk vast te stellen wat de waarde van nieuwe technologische oplossingen is

Field- living-, en innovatielabs hebben een sleutelpositie in het programma

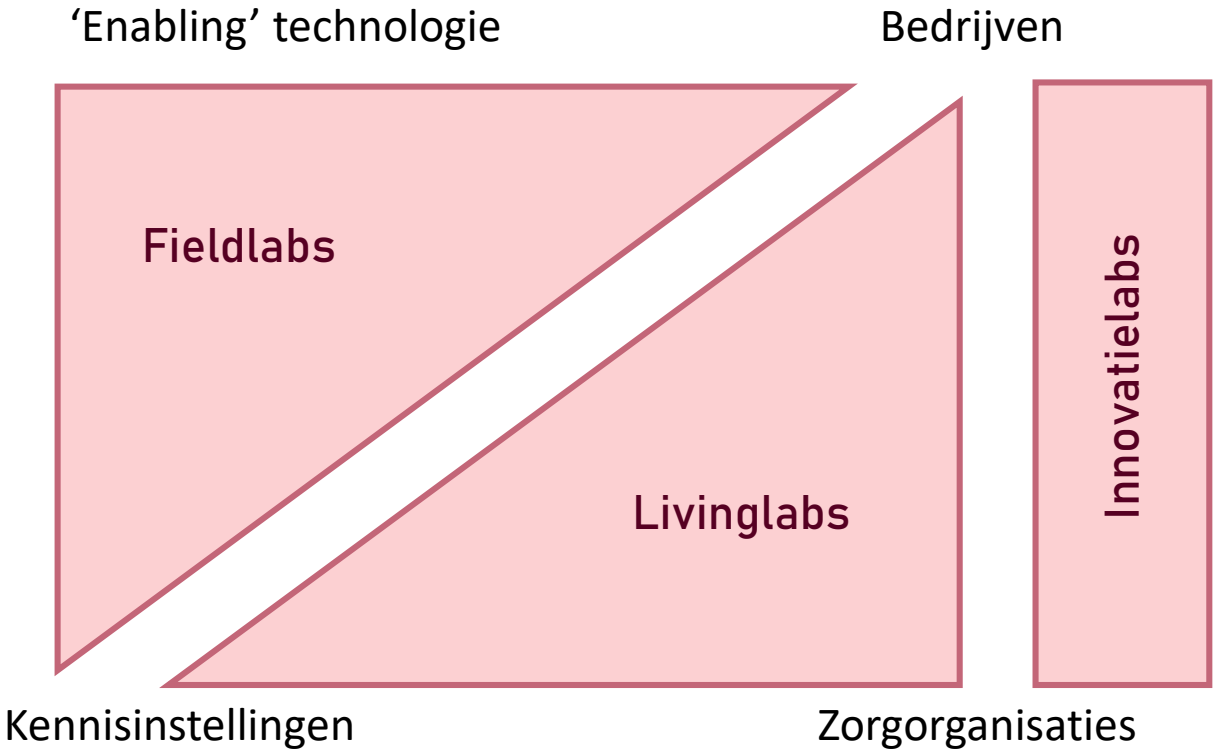

Twee type activiteiten in Innovatieprogramma

1. Versterken van bedrijven met zorgtechnologie door projecten te financiëren waar zij samenwerking met zorgorganisaties en fieldlabs / livinglabs

2. Het netwerk voor innovatie beter aan elkaar verbinden en uitbouwen, o.a. door geleerde lessen te vangen, te delen en te verwerken in het programma

Uit de praktijk

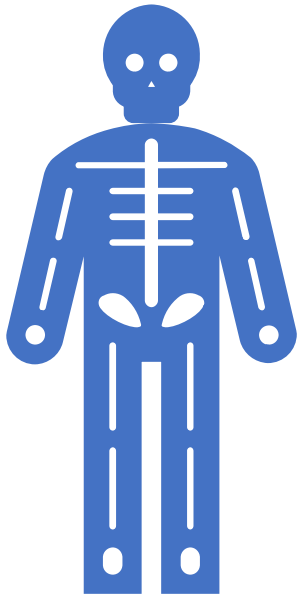

- Tim Bruines | Sensible
- Félicie van Vree | SmartLab

Vragen aan de adviescommissie

Heeft u aanbevelingen aan de bestuurscommissie voor de **koers** van het Innovatieprogramma Zorgtechnologie dat in de doorontwikkeling kan worden meegenomen?